

„De nemcsak a keleti és a nyugati kereszténység teológiai nézetkülönbségei jelentek élesen, hanem kitapinthatóvá vált a másik – sajnós – immár klasszikus konfliktusforrás, az észak–dél ellentét.”

► Születésnap – kérdőjelekkel – 4. oldal

„A nemzetközi közvélemény is nagy figyelmet fordít Kenyára, senki sem szeretné, ha Szomália, Uganda vagy Zimbabwe sorsára jutna. A keresztények pedig világszerte könnyörögnek a békéért.”

► Beszélgetés Bálintné Kis Beátával – 8. oldal

„Az előzetes aggodalmakra rációval a siker felülmúlta a tavalyit. Több résztvevő, több borfajta, emelkedő minőség volt jellemző az összejövetelre. A lelkesedés töretlen, a hangulat egyre jobb. A folytatás vágya egyre határozottabb.”

► Második evangélikus borfesztivál – 11. oldal

Az egyetértés joga ► 3. oldal
Sajtószabadság vagy népbuhtás? ► 5. oldal
Lássuk és halljuk egymást! ► 5. oldal
Johannes Rau ígéhirdetése magyarul ► 8. oldal
Ima a pizzériában ► 9. oldal
In memoriam Fasang Árpád és Nagyváti Pál ► 10. oldal

Kórustalálkozó Nyíregyházán

► Országos kórustalálkozó helyszíne volt a múlt hét végén a Nyíregyházi Evangélikus Általános Iskola. Ez már a harmadik volt a sorban; Nováky Andrea, a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium énekgyűjtője és karvezetője, az énekkórák országos tantárgygondozója két évente invitálja a Nyírségbe egyházi iskolai énekkarait. Az első alkalommal még „csak” száznegyven gyermek, ezúttal pedig már kétszáznegyven énekkaros volt részese az élménynek.

Az aszói evangélikus gimnázium énekkara

Csalog Gábor Liszt-díjas zongoraművész, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem tanára és Varga István gondokaművész hangversenyével vette kezdetét péntek este a program. Szombaton délelőtt a részt vevő kórusok az esti bemutatóra készülve próbáltak, délután pedig az úgynevezett „gyorstanulási verseny” tartotta edzésben a hangszálatokat. Az Evangélikus Egyház Aszói Petőfi Gimnáziuma és Kollégiuma, a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium, a budapesti Deák Téri Evangélikus Gimnázium, a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium, a nyíregyházi Luther Márton Kollégium, az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium, valamint a soproni Berzsenyi Dániel Evangélikus Gimnázium (Líceum) és Kollégium kórusának vezetője sorszással döntötte el, hogy a csoportok milyen sorrendben vonulhatnak a díszterem színpadára. Az énekkaroknak ugyanazt a kórusművet kellett bemutatniuk; a darab elsajátítására mind együküknek harminc perc állt a rendelkezésére. Mint Nováky Andrea hangsúlyozta, a gyorstanulási verseny inkább játék, de Párkai István szakmai értékeléséből mindenki tanulhatott. A kórusvezetők ezenkívül is foglalkoztak szakmai kérdésekkel: Bence Gábor, a Deák téri kórus karnagya mutatta be számukra az új Liturgikus könyvet.

Az evangélikus iskolák énekkarainak harmadik országos találkozója a szombati esti hangversenyen ezúttal sem csupán egymásnak énekelt a hét énekkar. Nyíregyházán értő közönsége van a kórusmuzsikának, és sok gyülekezeti tag is kíváncsi volt az ifjúság teljesítményére. Az országos kórustalálkozó résztvevői vasárnap délelőtt a nyíregyházi és a város környéki gyülekezetek istentiszteletein vállaltak szolgálatot, majd az újbóli találkozás reményével búcsúztak el egymástól.

► V. E.

A találkozóról melléklet a 6–7. oldalon.

Egyházkerületi születésnap

► Egyházunk zsinata tizenegy évvel ezelőtt, 1997. február 22-én döntött arról, hogy életre hívja a harmadik egyházkerületet. A 2008-ban létrejött Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület elnökségének egyik első döntése az volt, hogy minden évben – az évfordulóhoz közeli szombaton – kerületi nap keretében emlékezzenek meg a születésnapról...

Az idén február 23-án gyűltek össze az ünneplők a celdömölki gyülekezet templomában. Ittész János, az egyházkerület püspöke bevezető köszöntésében – több mint száz résztvevő előtt – elmondta: egykori

döntésüket az motiválta, hogy ezek az évente megrendezett egyházkerületi napok közösségteremtő alkalmak legyenek.

Az idei nap programja Rostáné Piri Magdának, a Vasi Egyházmegye eszperésének ApCsel 8,26–40 alapján tartott áhítatával kezdődött. Példaként és válaszként tárta az ígéhirdető a hallgatóság elé az etióp kincstárnok megtérésének történetét; arra való válaszként, hogy miért is olvassuk a Bibliát. Isten munkája volt, hogy a pogány ember kezébe került egykor a prófétai írás, és bizonyosságot is kapott általa. Nem véletlen volt ez – szögezte le. És ma sem véletlen, hogy valaki előtt megnyílik a Szentírás üzenete. Ezért fontos, ha minél többen megismerkedjenek napjainkban is az Írással.

A kerületi nap délelőtti fő programjának témáját az adta, hogy a magyarországi történelmi keresztény egyházak a 2008. esztendő a Biblia évének nyilvánították. Meghívott vendégként dr. Pecsuk Ottó református lelkész, a Magyar Bibliatársulat főtákará tartott előadást A Biblia éve 2008 – „Baldog, aki olvassa...” címmel. Az előadó – többek között – beszámolt a jubileumi év előkészületeiről, valamint ismertette azokat a programokat, amelyek célja a Szentírás üzenetének minél szélesebb körű megismertetése, illetve egyfajta misszió a szekularizált emberek között. A délelőtti programot a celdömölki Hajnalszék Evangélikus Óvoda óvodásainak, szüleiknek és az óvónőknek a műsora zárta.

Ebéd után az egyházkerület elnöksége által kiírt teológiai pályázat eredményhirdetése következett. A megneveltek kegyelem – A reformátor öröksége a negyven évvel született Paul Gerhardt énekszövegeiben címmel meghirdetett pályázatra két dolgozat érkezett. A bírálóbizottság úgy döntött, hogy első díjat nem ad ki; a második díjat Szimon János nyugalmazott soproni lelképásztornak, a harmadikat pedig Csonkáné Szabó Magda szákszendi helyettes lelkésznek ítélte. A díjazottak rövid referátumban ismertették kutatásai eredményeit.

A kerületi nap programja Rác Dénes záróáhítatával ért véget. A celdömölki lelkész a vasárnap zsolttára, Zsolt 25,15 alapján arra kérte, hogy vajon mi marad meg szívünkben ebből az alkalomból. „Bízunk Jézusra életünket, bármilyen körülmények között vagyunk is. Így legyen számunkra üzenetérteke az egyházkerület tizenegyedik születésnapjának” – hívta föl végezetül az egybegyűlteket figyelmét.

► MENYES GYULA

Leplezetlenül

► BODA ZSUZSA

A világtörténelem egyik művészszenije, az 1452-ben született Leonardo da Vinci tréfás kedélyű ember hírében állt.

Egy gazdag firenzei vendéglős elhatározta, hogy megfesteti magát Leonardóval, csak azt nem tudta, hogy milyen pózban. Mivel abban az időben nemesi birtokot vásárolt, s nemesként is akart élni, úgy döntött, hogy lovagként örökíteti meg magát. Meg is mondta a festőnek, hogy bármit kérjen, megfizeti, ha a kívánságát teljesíti. Leonardo elkészítette hát a vázlatot, amelyen a vendéglős lovagként parádézik teljes harci díszben. A megrendelőt megragadta a kép szépsége, csak arra kérte a festőt, hogy éljen színeket használjon.

A művész egy szobát rendeztetett be magának, ahol zavartalanul dolgozhatott. Meg is hagyta, hogy senki se zavarja, amíg el nem készül a kép.

Végre elérkezett a várva várt nap. A vendéglős minden rokonát és ismerőst meghívta a festmény ünnepélyes leleplezésére. Mindenki megcsodálta rajta a lovagot. A vendéglős azonban nem látszott teljesen elégedettnek, mert a színek nem voltak elég harsányak.

– A színek halványaságában rejlik a művészetem titka – mondta Leonardo. – Hagyja csak a képet tizenegy napig száradni. Akkor majd ebbe a folyadékba, amelyet most odaadok, mártson bele egy szivacsot, és törölje át

az egész képet. A színek sokkal élénkebben fognak előtűnni.

Az új kép tulajdonosa erre megnyugodott, gazdagon megajándékozta a festőt, s tiszteletre nagy lakomát rendezett.

Alig telt el a két hét, a vendéglős a kíváncsiságtól úgy fogott egy szivacsot, bemártotta a csodavízbe, és elkezdte a képet törölni. Zavara és haragja leírhatatlan volt, amikor látta, hogy a lovag alakja fokozatosan eltűnik, s helyette egy szakács képe sejlik elő. A konyhahősnek csak helyett fehér sapka díszelgett a fején, kötényt került a pajzs helyére, a lovagszizmák cipőkké változtak, a kard óriási kessé, s a zászló helyett egy nagy főzőkanalat tartott a kezében. A harci jelenet szintén eltűnt, és egy konyha volt látható helyette – a hadi jelvényeket ivergek, poharak, konyhaedények váltották fel.

A böjti időszak bűnbánati elcsendesedésében nem baj, ha megszívleljük a vendéglősből lett lovag történetének tanulságát, és közben fülüünkben cseng Pál apostol szava: „...mindannyiunknak leplezetlenül kell odaállnunk a Krisztus ítélőszéke elé, hogy mindenki megkapja, amit megérdemel, aszerint, amit e testben cselekedett: akár jót, akár gonoszt.” (2Kor 5,10) Hiszen az a Krisztus, aki életét is kész volt értünk feláldozni, nem arra kíváncsi, hogy mi minek szeretnénk látszani, hanem egy jelképes szivacs segítségével pillanatok alatt megmutatja, milyenek is vagyunk valójában. S milyen kegyelem lesz, ha az előbukkanó kép netán szívből mutat majd, mint amilyenek mi gondoljuk!

Búcsúzott az igazgató

► Nem kéri a zsinati választás eredményének felülbírlását, azaz elfogadja egyházunk törvényhozó testületének február 16-ai döntését, és ha újra pályázatot írnának is ki, azon már nem venne részt, hanem mandátuma lejártával végleg leköszön tisztségéről Hafenscher Károly. Az országos irodaigazgató az egyházunk Üllői úti székházában tartott munkatársi értekezleten maga osztotta el a személyes ambícióival kapcsolatosan lábra kapott híreszteléseket. Mint arról lapunk múlt heti számában beszámoltunk, a zsinati tagok többségének szavazatai alapján március elsejétől Kákay István hivatott irányítani egyházunk adminisztratív központját. Tekintettel azonban arra, hogy a törvényhozó testület választási döntését – eljárási hibákra hivatkozva – dr. Hidas János országos ügyész, valamint a harmadik pályázó, Fülöp Attila is megfellebbezte, az országos irodaigazgatói teendőket átmenetileg – teljes jogközzel – Hafenscher Károly helyettese, dr. Mekis Viktória látja el.

„Minden a könyörülő Istené. Az ő kezébe teszem le az elmúlt nyolc esztendőt, rá bízom magamat és a jövőmet is” – búcsúzott el a leköszönő országos irodaigazgató legközelebbi munkatársaitól, mindazoktól, akik közül többekkel az ezredforduló óta állt napi munkakapcsolatban egyházunk Üllői úti központjában. Hafenscher Károly igeversékből építkező „búcsúbeszéde” előtt Pröhle Gergely országos felügyelő egy

társi értekezlet „nyitányaként” az országos elnökség tagjai kommentálták az általuk kezdetől tiszteletben tartott zsinati döntést, utalva arra, hogy – az ügyészi fellebbezéssel összefüggésben – saját szerepüket illetően is számszóra kaptak különböző, minden alapot nélkülöző rosszhiszemű feltételezések. Az elnök-püspök rámutatott arra, hogy nemcsak az Országos Egyházi Iroda, hanem egyházunk életében is csak akkor történhetnek valódi változások, akkor tudunk valóban újat kezdeni, ha szolgálatunkat az őszinteség és a nyíltság jegyében végezzük. Ittész János arra ösztönözte hallgatóit, hogy mindenki végezzen önvizsgálatot, mert egyedül ez lehet az újrakezdés záloga.

Pröhle Gergely maga is úgy tapasztalta, hogy a valótlán állítások, hamis hírek miatt feszélyezett lett a légkör az országos irodában. Mint mondta: nem hitte volna, hogy az egyházban is ilyen erőteljesen támadhatnak „világi indulatok” egy választás kapcsán. Most nincs más lehetőség, mint az, hogy őszintén elmondjuk, mit gondolunk egyénenként, testületként, az általunk képviselt ügyről. Minden másfajta hozzáállás tisztességtelen lenne – húzta alá az országos felügyelő.

► G. Zs.

A SZERZŐ FELVÉTELE

A BIBLIA ÉVE

Sámuel könyvei – a hatalom

Sámuel első könyve szerint a korábban laza törzsszövetségben élő zsidóság az állandósuló külső fenyegetés miatt kénytelen szorosabb államszövetségbe tömörülni. A nép új politikai rendet követel: a szomszéd népek példájából arra a következtetésre jutottak, hogy csak egy király képes megvédeni a szabadságot. A két könyv névadójának, Sámuelnek jut az a feladat, hogy végrehajtsa a „rendszerátvitelt”.

Sámuel megválasztja és beiktatja Saul, Izráel első királyát. A feladat azonban meghaladja Saul képességeit. A hatalomgyakorlás felelősségének, a hárpólitikai elvárásoknak és a szent háború hagyományainak feszültsége felőrli erejét, és tanúi lehetünk annak, hogyan elhatalmasodó örülete előbb az ország válságához, majd személyes tragédiájához vezet.

Dávid személyében már egy alkalmasabb utód áll készen az ország vezetésére. Bár Isten nem örült a királyság intézményének, Dávid személyében mégis az Istennek tetsző király ösképe áll előttünk, örök és követhetetlen példaként a későbbi uralkodók számára. A Saul halálát követő bizonytalanságból kiemelkedő Dávid magánseregével előbb elfoglalja Jeruzsálemet, majd egyesíti uralma alatt a törzseket. Azzal, hogy Jeruzsálemben viteti a szövetség ládáját, megteremt a „szent várost”. Sámuel második könyvének visszatérő motívuma, hogy Isten Dáviddal volt minden vállalkozásában: sikeres háborúk sorozatán át komoly középbirodalmat épített fel. Negyvenévi uralmának sikereiben bővelkedett, de ő sem volt tökéletes: emberi gyengeségei magánéleti kudarcában és családjának belső konfliktusaiban öltöttek testet.

Isten azonban mindezek ellenére is szerte Dávidot, és megígérte neki, hogy utódai örökké uralkodni fognak Izráel felett. Ebből az ígértől ered a zsidóság messiásvárása, s a keresztény hit is ennek beteljesedését látja a messiás Jézus Krisztusban.

Mert tiéd az ország és a hatalom...

„... Izráel vénei (...) elmentek Sámuelhez Rámába. Ezt mondták neki: (...) Tégy valakit királyunkká, hogy ő bíraskodjék fölöttünk, ahogyan az minden népnél szokás! (...) Az Úr pedig ezt mondta Sámuelnek: Hallgass a nép szavára mindenben, amit mondanak, mert nem téged vetettek meg, hanem engem (...), hogy ne legyek a királyuk. (...) Ekkor Sámuel elmondta az Úr minden szavát a népnek (...): Ez lesz a királynak a joga – mondta –, aki uralkodni fog fölöttetek: Fiaitokat elveszi, (...) velük szántatja szántóföldjét, és velük végezteti aratását (...). Leányaitokat meg elviszi kenőcskészítőknél, szakácsnőknél és sütőnőknél. Legjobb szántóföldjeiteket, szőlőteket és olajfakertjeiteket elveszi és hivatalnokainak adja. (...) A nép azonban nem akart Sámuel szavára hallgatni, hanem ezt mondták neki: Mégis legyen királyunk! (...) Sámuel végighallgatta a nép beszédét, és elmondta az Úrnak. Az Úr pedig így felelt Sámuelnek: Hallgass a szavakra, és válassz nekik királyt!” (1Sám 8,4–22)

„Nem a nyomor, nem a mohóság, hanem a hatalom szeretete az emberek démona.” (Friedrich Nietzsche)

► Magyar Bibliatársulat

SEMPER REFORMANDA

„Aki hiszi, hogy bűnét és az egész világot a mi áldott Urunk hordozza, s hogy Megváltónk azért engedte magát megkeresztelni, keresztre szegezni, drága vért azért ontotta, hogy mint egyetlen bűnbak és vezeklő, minden bűnünkől megtisztítson, megigazítsa és üdvözítsen: azé a bűnök bocsánata, az örök élet, s övé lesz a Krisztus keresztje, keresztje és vére.”

► Luther Márton: Jer. örvendjünk, keresztények! (Szabó József fordítása)

BÖJT 4. VASÁRNAPJA (LAETARE) – Ézs 54,7–10

„A kereszt által jött öröm a világba”

A hívő ember örök kísértése, hogy – Luther kifejezésével – törvényt csináljon az evangéliumból. Pedig a reformátor szerint ennél szörnyűbb dolgot nem is lehet elkövetni. Isten Isten voltát kérdejezzük meg, ha ezt tesszük. Úgy beszélünk Istenről, mint aki egy rá nézve kötelező külső törvénynek engedelmeskedik, amikor szeret, amikor megbocsát, amikor a hozzá hűtlenekhez is hűséges.

Akik törvényt csinálnak az evangéliumból, az Istenről alkotott elképzelésükbe nem illő, Isten szerintük kegyetlennek bemutatkozó ószövetségi történetekről így nyilatkoznak: Isten ezt nem teheti! Isten nem mondhat ilyet! Nem adhat ilyen parancsot! Kimondva vagy kimondatlanul megkérdőjelezzük, hogy az Ószövetség Istene azonos Jézus Krisztus Istenevel, a mi mennyei Atyánkkal. Nem új dolog ez a nap alatt. Már a második században élt Markion is megette.

Isten ilyet nem tehet! – halljuk az ellenvetést az ézsaiási prófécia kommentárjaként. Isten soha nem hagyja el övét. Nem teheti meg. Pedig a próféta szerint megette. És ami Isten szóhasználatában egy pillanat csupán, az a nép életében hetven esztendő volt. Hetvenévi raboskodás a pogányok földjén, Babilonban, amely az Ószövetség fogalomvilágában ördögök lakóhelye, démonok tanyája. Isten uralmán kívül eső terület. Olyan hely, ahol az ember védtelenül ki

van szolgáltatva a nála sokkal hatalmasabb démoni erőknél.

Nem, nem – mondják Markion mai követői. Isten ilyet nem tehetett népével. Isten a fogságban is népével volt! És erőkkel nem is olyan könnyű vitába szállni, hiszen Ezékiel próféta is beszámolt arról, hogy a fogságban is többször megjelent neki az Úr dicsősége. És jól jön a hajánál fogva előrángatott filozófiai érv is: Isten mindenütt jelenvaló. Már csak ezért sem hagyhat el senkit.

Ézsaiás szerint Isten mégis ezt mondja népének: „Egy rövid szempillantásra elhagyatalak...” Az Ószövetség – Luther szerint – legnagyobb teológusa, Deutero-Ézsaiás úgy írja ezt le, mint Isten szájából származó igét! Nem mintha nem tudná, hogy Isten jelenléte az egész teremtett világot áthatja, hiszen a világ e nélkül a jelenlét nélkül egy pillanat törtrésze alatt semmivé válna. Isten ilyen fenntartó módon jelen van a pokolban is – vallja Luther –, de sietve hozzátesszi: ebből a pokolban lévőknél nincs semmi hasznuk, mert ők mégis örökre elhagyottak.

Mert más a fizikai jelenlét, és más az, amikor Isten számunkra, sőt értünk van jelen! Hiába van jelen létben tartó módon, ha számunkra nincs itt. Ha Istenről elhagyottak vagyunk. Ha Isten nélkül vívjuk kilátástalan harcunkat, kiszolgáltatva a nálunk sokkal hatalmasabb démoni erőknél. Mert amikor Isten elrejtőzködik (Ézs 45,15), akkor számunkra

A VASÁRNAP IGÉJE

nincs jelen. Akkor Istenről elhagyottak vagyunk. És ezt előbb-utóbb minden embernek át kell élnie! Ez alól a hit sem ad felmentést!

Isten nemcsak megteheti ezt velünk, hanem meg is fogja tenni! Mert ebben az életben a hit által Krisztus képére kell formáltatnunk – mondja Luther egyik passióprédikációjában. Annak a Krisztusnak a képére, aki maga is Istenről elhagyottan függött a kereszten, „nélkülözve minden vigasztalást, amit teremtmény nyújthat”. Még a nap is elsötétült a feje fölött, a föld is megrendült alatta. Mintha az egész természet föllázadt volna ellene: úgy függött ott, mindenestül kiszolgáltatva a sátnak. És ő a mi bűntetésünket viselte akkor. Nem azért, hogy mi megússzuk, hanem hogy ne vesszünk el, amikor ránk nehezedik. Mert igaz, amit Isten a próféta által mond: ő csak egy szempillantásnyi időre hagy el, de mindannyiunk tapasztalata, hogy a pillanat végtelenné is válhat. Idejében tanuljunk meg számolni ezzel! Nem azért, hogy kétségbeessünk, hanem hogy valóban átéljük: megváltásra szorulunk!

■ VÉGHÉLYI ANTAL

Oratio œcumenica

Mindenható Istenünk! Felüdítő öröm hallanunk és látnunk, hogy bármi érhet minket, bárhová visz is az utunk, a te gondviselésed őriz és oltalmaz minden lépésünkön. Ahogy ígéd hirdeti: ha a hegyek meg is szűnnek, ha a halmok meg is inognak, a te irántunk való hűséged megmarad a világ végezetéig.

Bocsásd meg nekünk, Urunk, hogy oly gyakran eltávolodunk tőled, és oly sokszor szem elől tévesztjük ígéretedet! Segíts emlékeznünk erre, Urunk, éle-

tünk minden napján! Ne érjen olyan öröm, és ne keserítsen olyan fájdalom, ne rendítsen meg olyan kétség, amely megtörheti oltalmadba vetett hitünket! Hisz sóvárog a mi lelkünk teutánad, egész szívünk és testünk ujjong szereteted láttán. „Baldog ember az, akinek te vagy ereje, Istenem, akinek szívében a te útjaid vannak.”

Oltalmazd, gyámolíts, ahogy eddig is tetted, Urunk – még ha nem is ismerjük el vagy háláltuk meg mindig a jóság-

godat. Légy jelen munkahelyünkön, otthonunkban, ne legyen hely és alkalom, ahol elfeledhetnénk, hogy vigyázó tekinteted folyton figyel ránk. Őrizd meg családunkat, barátainkat: ne valljunk szegény kereszténységünkben, amikor kapcsolatainkban kell megfelelően helytállnunk – hol türelemmel, hol bátorítással, hol figyelemmel, hol gondoskodással. Töltsd fel bennünket lelkesedéssel, kirtartással, mikor munkánkat, feladatainkat

végezzük, erősítsd elhivatottságunkat kötelezettségeink iránt. Adj nekünk állhatatosságot, könyörgésre kész szívet a bajban és hálás, örömmre kész lelket a vidám napokon.

Légy együtt, Urunk, a szenvedőkkel, betegekkel, haldoklókkal, a gyászban kesergőkkel, mindazokkal, akik anyagikban vagy szeretetben szenvednek hiányt. Köszönjük, Urunk, örök hűségedet, amellyel jóra tanítasz és örök országodba vezetsz minket! Ámen.

AKI TITEKET HALLGAT...

A kezek igehirdetése

IGE+HIRDETŐ

A felemelő kéz. Ha nincs kapaszkodó, amelynek segítségével kikerülhetünk a gödörből, vagy felkelhetünk elesettségünkben, akkor végünk van. Szükségünk van arra, hogy valaki felemeljen. Az az ember, aki tudja vagy tudatlanul, de a másik ember felé tudja nyújtani segítő kezét, Isten kezévé válik, s hirdeti a teremtő, gondviselő, célba vezető Isten akaratát, mentő szándékát.

A betakaró kéz. Az édesanya betakarja alvó gyermekét, hiszen védi, óvja, hogy meg ne fázzon. A gyermeknek szüksége is van erre. Nem tud még magára vigyázni. Ki van szolgáltatva a természet viszontagságainak, a váratlan eseményeknek. De édesanyja betakarja őt, őrizi az álmát. A Biblia számtalan képpel beszél arról, hogyan takarja be a mennyei Atya a veszélyeknek kitétt gyermekét. Minden így gondoskodó emberi kéz az ő gondviselését hirdeti.

A gyógyító kéz. Isten tehetséget adott az embernek, hogy a világot s benne életün-

ket tönkretevő gonosz hatalma ellen fordulva gyógyítsa. A szakképzett gyógyító kezek s a fájdalmat enyhítő ápoló kezek nélkül pusztul az élet, és még töredékesebb az egészség. Miről is kapunk jelzést e kezek által? Arról, hogy nem kell meghajolnunk az életet romboló erők előtt, hanem bátran küzdhetünk, hiszen Istenünk életpárti Isten, akinek a jósága gyógyít. Nem elpusztítani akar, hanem teljessé, egészségessé akarja tenni életünket. A gyógyító kezek prédikálnak.

Az egyház diakóniai szolgálata nem szolgáltatás. A diakónia a segítő kéz igehirdetése. Így az egyház alapfeladatahoz tartozik. Nem egyház az, amelyben csak a szájak mozognak, de mozdulatlanok a kezek.

Az áldó kéz. A fenyegető, öklórázó, gonosz mozgatta kezek helyett lehet a kezét áldásra emelni. Áldást osztani nem csupán a pap liturgikus kötelessége, hanem Isten minden gyermekének nagy lehetősége.

A Szentírás sokféle módon beszél arról, hogy ég és föld hirdeti Isten nagy tetteit, dicsőségét. A keresztény ember nyitott szemmel járva észreveszi, meglátja, hogy a kezek igehirdetése fontos része Isten világa kommunikációjának.

■ HAFENSCHER KÁROLY (IFJ.)

A hit hallásból van – emlegetjük az apostol nyomán. A szavak hordozzák Isten szeretetének jó hírét. Az evangéliumot hirdetni azonban másként is lehet. Az örömhír nem csak szavakból érthető meg.

A szeretet cselekedete, a másik emberhez való önzetlen, segítő odafordulás, az apró mozdulat és a nagy tettek egyaránt válhatnak prédikációvá. Sőt olykor ezek beszédesebbek sokféle szónál.

A simogató kéz. Annyi a durva mozdulat, a vasókol, a bántó mutogatás vagy a súlyos ütés! Minden kéz, minden mozdulat, amely simogat, arról beszél, hogy az erőszakkal szemben diadalmaskodhat a szeretet; az emberben lakó és az embert körülvevő gonoszságon úrrá lehet az Isten szeretete. Útni – lám, hogy öröklődik génjeinkben a rosszra való

készség – mindenki tud. A simogató azonban tanúskodik arról az atyai kézről, amely jogosan üthetne, mégis vigasztalóan simogat.

Az útmutató kéz. A tanácsalanság, a bizonytalanság rengeteg embert sodor veszélybe. Mindannyiunknak probléma lehet, hogy nem találjuk a helyes utat vagy az élet útvesztőiből kivezető ösvényt. Az a kéz, amely előreívó utat mutat, arról beszél, hogy Isten nem zsákutcába viszi övét, hanem célt, távlatot ad. Kivezet a legkilátástalanabb helyzetből is. „Megoldási készletei” életszerűek. Ahogy fontos, hogy számunkra legyenek útmutató emberi kezek, úgy fontos az is, hogy mi is azokká váljunk mások számára. Ha kézen fogjuk a ránk bízottat, el tudjuk vezetni ahhoz, aki – János evangéliumának tanúsága szerint – így vallott önmagáról: „Én vagyok az út, az igazság és az élet.”

LAPUNK OLVAHATÓ A VILÁGHÁLÓN IS A WWW.EVELET.HU CÍMEN.

Az élet missziója

Ha közgyűlésre hívják meg az embert, felkészül egy többnyire fásztó együttlétre, ahol száraz, hivatalos ügyek kerülnek terítékre. Bár február 24-én az Evangélikus Külmisziói Egyesület (EKME) csendes-napján sor került mindezekre – pénzügyi beszámolót, elnöki jelentést hallgattak meg az egybegyűltek, jövőbeli tervekről szavaztak –, mégsem érezte senki sem megterhelőnek az együtt töltött órákat. Sőt a résztvevők mindegyike sajnálta, hogy olyan gyorsan elrepült az idő.

A Deák téri gyülekezet nagytermében tartott együttlét sikere annak volt köszönhető, hogy az EKME közgyűlését tartalmas csendesnap keretében foglalták a szervezők. Az alkalmat Gáncs Péternek, a misszióért felelős püspöknek az áhítata indította, aki a szenvedéstörténet furcsa alakjának, Pilátusnak a „hitvallásáról” beszélt. Emlékszünk, a helytartó íratva fel három nyelven a keresztre: *A názáreti Jézus, a zsidók királya*. Kissé elkésett ezzel a vallomással Pilátus, képletesen szólva már csak a holt Krisztust mutathatta fel – fogalmazott a püspök. A misszióban

szolgálók feladata, hogy a Királyt, az élő Jézust hirdessék.

Hecker Frigyes nyugalmazott metodista szuperintendens előadásában továbbvitte ezt a gondolatot; mint mondta, a tanítványok nagy kiváltsága, hogy a Pásztorról tehetnek biznyságot. Ő szólt a nap mottójával szolgáló igeversről, Jézus biznyságtételéről: „...én azért jöttem, hogy életük legyen, sőt bőségben éljenek.” (Jn 10,10b) Sokan félreértik ezt a mondatot, mert kiragadják a szövegkörnyezetből. Úgy gondolják, Jézus itt a földi javakról beszél. Szó sincs róla. A jó pásztor olyan javakra gondol, amelyeket nem lehet elrabolni tőlünk. Ahogyan az előadó megfogalmazta: „Az adott szükségleteket meghaladó krisztusi jelenlétet jelenti.” A misszió feladata – akár az igehirdetésben, akár karitatív cselekedetekkel – felhívni a figyelmet arra, hogy „otthon lehetünk Istennél”. Isten hív a vele való közösségbe.

Ebéd után pótszékeket kellett behorolni a terembe. Zsúfolásig megtelt a helység gyermekekkel és szüleikkel, akik az EKME karácsonyra írt rajzpályázatá-

nak az eredményhirdetésére érkeztek. A jutalmazott grafikák, festett képek Marseille arab negyedében voltak kiállítva még az ünnepek előtt. A Marhaban központban szolgáló finn misszionárius házaspár e rajzok segítségével beszélhetett a muszlim gyermekeknek keresztény hitünk lényegéről, a megváltás titkáról. Így kapcsolódhattak be egyházi iskoláink kisdíákjai a missziói szolgálatba; rajzaikkal hirdették a bővelkedő életet, hiszen a betlehemi jászol is azt üzeni a világnak, hogy Istennél minden népi otthon lehet.

Mindeközben a Nairobiból néhány napja visszatért Bálint „gyerekek”, akik a téli szünetben kijuthattak szüleikhez, az egyik asztalon vásárt rendeztek az EKME által támogatott Kawangware nyomorregyed öveztyasszonyainak kézimunkáiból. A befolyt összeg ezeknek a nőknek a megélhetését segíti, valamint a gyermekek napi étkeztetésének a költségeihez járul hozzá.

Közgyűlésre szólt a meghívó, de száraz, hivatalos alkalom helyett étellel teli csendesnapról térhettek haza a résztvevők.

■ B. P. M.

200 éve született Wilhelm Löhe

A német szeretetszolgálat és külmiszió egyik atyja születésének kétszázadik évfordulóját nemzetközi kongresszus keretében ünnepelték meg február 20. és 23. között az egyházak és a diakóniai intézmények. A Nürnberg melletti Fürthben született Wilhelm Löhe a Neuendettelsau nevű faluban végzett lelkészi szolgálatot. Amikor felismerte, hogy milyen sok özeveg és magányos leány él munka nélkül, megszervezte számukra a diakonisszatszolgálatot.

Mára Európa egyik legjelentősebb egyházi szeretetintézménye működik itt. A dr. Hermann Schönauer rektor által vezetett diakóniának – amely anyaházat, kórházat, iskolákat, műhelyeket, konferencia-központot, sőt szállodát is magában foglal – kiterjedt nemzetközi kapcsolata vannak, így szorosan együttműködnek a magyar Fébé Evangélikus Diakonisszaegyesülettel, valamint támogatják egyházunk egészségügyi központtal kapcsolatos terveit.

Löhe munkásságának másik eredménye abból a felismerésből fakadt, hogy sok német evangélikus Amerikában próbált szerencsét. Az ő támogatásukra Löhe legkigondozottabb küldött az Újvilágba, akik a külmisziói munka alapját vetették meg.

A kétszázadik évfordulóról nemzetközi tudományos konferencia keretében emlékeztek meg Fürthben és Neuendettelsauban, ahol Löhe sírja is található. A tanácskozáson egyebek mellett részt vett Günther Beckstein, a bajor miniszterelnök is.

Diskurzus a kongresszus szünetében

Az alkalmon a Fébé egyesületet Taschner Erzsébet főnök asszony és Veperdi Zoltán lelkész, a Magyarországi Evangélikus Egyházat pedig dr. Fabiny Tamás, az Északi Egyházkerület püspöke képviselte. Köszöntőjében egyházunk külügyekért felelős püspöke Löhe magyarországi örökségének jegyében a missziói és a diakóniai munka összekapcsolásáról, valamint a bajor–magyar együttműködés további lehetőségeiről szólt.

► EvÉlet-infó

Ferencvárosi evangélikus közéleti klub

Minimális elmozdulás tapasztalható a baloldali kormányzat részéről az egyházak felé, amelyre a kormány választ vár az egyházaktól – mondta Csepregi András, az Oktatási és Kulturális Minisztérium (OKM) Egyházi Kapcsolatok Titkárságának vezetője múlt vasárnap Budapesten, a ferencvárosi evangélikus közéleti klub első rendezvényén.

A titkárságvezető elismerte: a rendszerváltás óta „alig-alig van találkozás a baloldal és az egyházak között”. Emiatt közösségi szinten nem beszélhetünk a baloldal és az egyházak kapcsolatáról, csak „egy-egy partizának erejéig”. Véleménye szerint a jelenlegi állapot a pátthelyzethez hasonlít a baloldal és az egyházak kapcsolatát tekintve.

Az állam felé mozdulásra a legkomolyabb esélye a katolikus egyháznak van; állítását a katolikusok történelmi tradícióival, a vatikáni zsinat (1962–65) határozataival és az egyház nagy létszámú szervezeteivel támasztotta alá.

► Forrás: MTI

Az egyetértés joga

Mert övé a hatalom...

Vajon a hatalomról szól-e minden? – aligha van olyan kérdés a mai Magyarországon, amely hús-bavágóbban foglalkoztathat bennünket nemtől, bőrszín-től, vallástól és politikai szimpátiától függetlenül. A hatalom birtoklása szinte mindent igazolhat, presztízszokokból feláldozhatók a személyes befolyásnál nagyobb és fontosabb egyéni és közösségi értékek, a kiválasztottság tudata kekedre hízik attól, hogy vagyonom, családóm, kapcsolataim révén az elithez tartozom. A döntések leegyszerűsödnek arra az alaptételre, hogy mi áll az érdekekben, illetve azzal szemben – s minél többet tudok a hatalom és érvényesülés büvkörébe vonni, annál többen látják majd az élet nagy kérdéseit hozzám hasonlóan ilyen egyszerűnek. A baráti beszélgetést felváltja a kommunikációs stratégia, a bizalmas együtt gondolkodást a taktikai tervezés, az élet gazdagságát a monomániás törekvések és félelmek.

De hogyan is állunk a hatalommal az egyházban? Vajon ki tudjuk-e vonni magunkat a környező világ durva behatásai alól? Meggyőződésem szerint csak akkor, ha nemcsak kimondjuk naponta Istent, de mélységesen komolyan is vesszük az életünkben: „Tiéd a hatalom.” Konfirmandustól a püspökig, baba-mama klubtól az országos felügyelőig, presbitertől a zsinati elnöki az egyház Istené, vagy másként fogalmazva: az egyház kertecskéje Isten tulajdona. A földön küszködő anyaszentegyháznak pedig idestova kétezer éve az egyik legnagyobb és legvesélyesebb kísérte, ha heves vitákba bonyolódik arról, hogy az Úr – részben legalábbis – átruházta-e tulajdonosi jogait bárkire is az egyházban. Gondoljunk csak éppen a reformáció történetére s az egyházi tekintély markánsan protestáns hagyományára!

Mitől is zajos manapság az evangélikus kertecske? A francia kertkultúra – ebben a művészen gondozott, alakra nyírt, részletkeg tervezett kompozíció adja meg az összhatás szépségét – szerelmesei bizonyára rémülten kiáltanak fel egy angolpark „rendezetlen és romlásnak indult” összképe láttán. Másokat viszont éppen a mindenen uralkodó formatervezés, az emberi kéz nyomát mindig láthatóan magán viselő környezet tölt el a kényelmetlenség érzésével. Vajon melyiküknek van igazza? Ha a kertépítési irányzatok egymással vitázó dog-

matikáit olvassuk egymás fejére, aligha kerüljük el, hogy hangos szó töltse be az utolsó zugot is. A Szentírás és az egyház története mindenesetre azt mutatja, hogy a Tulajdonos elképzelései sokkal fantáziadúsabbak, mint egymással gyakran perlekedő gyermekei.

Egyházi vezetőink és testületeink, valamint az egyházat valójában felépítő gyülekezetek között a harmónia és összhang bizonyosan nem az egyházépítési dogmatikák alapján érhető el. Egyháztörténészként állítom, hogy a tökéletes és zavartmentes – azaz Isten országát leképező – egyházkormányzati formát még sehol sem találták fel. De nem is gondolnám, hogy ez lenne a keresztény emberek és közösségek legfőbb feladata. Hiszen a világban vitázhatnak és marakodhatnak alá- és fölrendelt struktúrákon, „ti azonban ne így cselekedjétek, hanem aki a legnagyobb közöttetek, olyan legyen, mint a legkisebb” (Lk 22,26). Valójában nincs is olyan egyházkormányzati felépítmény, nincs olyan egyházi összetartozás, amely meglenne az egyháztagok Isten és egymás iránti odaadó és figyelmes szeretete, a közös szolgálatra való őszinte elszántság nélkül. A zűrzavar csupán a kölcsönösen odaadó szeretet hiányából fakadhat.

Ezért mielőtt metszőkést és ásót ragadnánk, bulldózzt és konténereket rendelnénk, talán tegyünk fel néhány alapvető kérdést! Ártalmára van-e az egyháznak, ha közös dolgainkat minél szélesebb körben gondoljuk végig, ha a megvalósításban minél többen veszünk részt, ha az egyház építésében – természetesen ki-ki saját szolgálatának mértéke szerint – hiteles érveléssel és meggyőzéssel, másokkal együttműködve végzi munkáját? Ahogyan a zsolteri mondja: „Ó, mily szép és mily gyönyörűséges, ha a testvérek egyetértésben élnek! (...) Csak oda küld az Úr áldást és életet mindenkör.” (Zsolt 133,3)

Az egyetértés az egyház egyik legdrágább kincse, a Szentlélek ajándéka. Az egyetértés lehetősége ezért nem azonos az örök ellentmondás jogával, de az elvárt egyetértés kötelezettségével sem! Az egyetértés joga olyan kulturált egyházi közösségben gyakorolható csak, ahol mélyen, alázattal és kölcsönösen szeretik egymást. Éppen ezért valóságos kegyelmi ajándék.

■ KORÁNYI ANDRÁS,
a zsinat lelkészi alelnöke

Amikor meghajlik a lélek

Böjt kellős közepén vagyunk. A lila liturgikus szín jól kifejezi ennek az időszaknak a bűnbánati tartalmát. A böjttel kapcsolatos hagyományok elsősorban a katolikus egyháztól közismertek. Evangélikusként – talán a rosszul felfogott protestálás jegyében – gyakran azzal a kísértéssel élünk együtt, hogy egy régi vallási szokást a tagadás felől szemlélünk. Mi nem böjtölünk, azaz jó lelkiismerettel eszünk húst pénteken is. Ez a negatív megközelítés élteti vallásosságunkat?

Jó esetben tudunk idézni valamely reformátori hitvallásból annak illusztrálására, hogy protestáns eleink miként mutattak rá a középkori egyház böjttel kapcsolatos hamis gyakorlatára. Egyebek mellett ilyen mondatok hangozhatnak el: „Azok az emberi hagyományok, amelyeket Isten engesztelésére, a kegyelem kiérdemlésére és a bűnökért elégtételül rendeltek el, ellentétben vannak az evangéliummal és a hitről szóló tanítással. Ezért az olyan fogadalmak, ételek és napokra vonatkozó hagyományok stb., amelyeket a kegyelem kiérdemlésére, valamint a bűnökért adott elégtételképpen hoztak szokásba, haszontalanok, és ellenkeznek az evangéliummal.” (Ágostai hitvallás, XV. cikk) „Pál ezt mondja: »Megganyargatom testemet és szolgává teszem.» (IKor 9,27) Világosan rámutat: megsanyargatja testét, de nem azért, hogy ezzel az önfegyelméssel tegye

érdemessé magát a bűnbocsánatra, hanem hogy teste a hatalmában legyen, alkalmassá váljék a lelki életre és a hivatásbeli kötelességek betöltésére.” (Ágostai hitvallás, XXVI. cikk)

A reformátorok a középkori egyház azon hamis, érdemszerző gyakorlatával vitáznak, amely mögött kitapintható az öszövetségi zsidóság (és számos más vallás) böjtfelfogása is. Tudjuk, hogy Jézus ebben az összefüggésben is kemény szavakkal illette a képmutató magatartást: „Amikor pedig böjtöltök, ne nézettek komoran, mint a képmutatók, akik eltorzítják arcukat, hogy lássák az emberek böjtölésüket. Bizony, mondom néktek: megkapták jutalmukat. Amikor pedig te böjtölsz, kend meg a fejedet, és mosd meg az arcodat, hogy böjtölésedet ne az emberek lássák, hanem Atyád, aki rejte van; és Atyád, aki látja, ami titokban történik, megfizet neked.” (Mt 6,16–18) Jézus tehát korántsem a böjtöt magát, hanem a vele kapcsolatos visszasságokat ítéli el.

Mi is volt eredetileg a böjt? Az ételtől, italtól, esetleg a házastársi érintkezéstől való teljes vagy részleges tartózkodás. A mai fordítások általában úgy adják vissza a próféták ezzel kapcsolatos szavát, hogy ilyenkor az ember „a lelkét gyötri” (Ézs 58,5). A héber kifejezés képies tartalmát azonban jobban visszaadja ez a megfogalmazás: ilyenkor „meghajlik a lélek”.

E megalázkodás általában összekapcsolódik az Istenhez forduló imádsággal, és különösen nehéz időszakokra, például

halálesetre (tSám 31,13) vagy kinyilatkoztatásra váró élethelyzetre (2Móz 34,28) érvényes. A törvényekben eredetileg csak egy böjti nap, az engesztelés napja szerepelt (4Móz 29,7), a babiloni fogság idején azonban – a nemzeti nyomorúságra tekintve – további böjti napokat vezettek be, ezen túlmenően pedig bárki böjtölhetett egyéni jó szándékából is.

Am a próféták újra és újra szót emelnek a böjttel kapcsolatos visszaélések ellen (például Jer 4,12). Láttuk, hogy Jézus sem magát a böjtöt, hanem a képmutató gyakorlatot ostorozta. Küldetésére ő maga is böjttel készült (Mt 4,2). A böjtölés nem volt idegen sem Pál apostoltól (2Kor 11,27), sem általában az őskereszténységtől (ApCsel 13,2). A negyvennapos böjti idő elsősorban Jézus pusztai tartózkodására, az pedig, hogy a péntek hagyományos böjtnap, az ő nagypénteki szenvedésére utal.

Milyen lehet a 21. század evangélikus keresztényeinek a böjtje? A fentiekből kiderült már: távol kell, hogy álljon tőlünk mind az érdemszerzés szándéka, mind a képmutatás. Láttuk, hogy az esetleges lemondás, valamint való tartózkodás csakis eszköz lehet. Adott esetben, ha közelebb visz a célhoz, élhetünk új eszközökkel is. Példának okáért nemcsak a hústól, hanem az alkoholtól vagy a kávétól is tartózkodhatunk ilyenkor. Vagy a csokoládétól. Mindennek nemcsak az egyénre lehet jótékony hatá-

sa, hanem hozzásegíthet fogyasztási szokásaink radikális újragondolásához is. Más szóval társadalmi kihatása is lehet. A Nápolyt néhány hete elárasztó szeméthyegyek látványa arra indította az olasz püspököket, hogy józanságra intsek az embereket.

Elhatározhatjuk azt is, hogy a böjti időszakban nem nézünk televíziót. Eleinte talán szokatlan lesz, hogy nem ordibálunk politikuskok a lakásunkban, és háziasszonynak öltözött statiszták sem fognak kéjes hangok kíséretében varázslatos tisztítószereket ajánlani nekünk. Nagyságrenddel kevesebb obszcnén kifejezés férközik be gyermekeink tudatába, és egyetlen széttrancsrozott testű temetetlen halott sem fog feküdni a nappalinkban. Rá fogunk viszont jönni, hogy az így felszabaduló időt milyen hasznosan tölthetjük: olvasással, beszélgetéssel, családi együttléttel. Aztán talán böjt elmúltával sem hívjuk vissza ezeket a politikuskok, pszeudo-háziasszonyokat és egyéb rémségeket.

Számos országban – Németországban, Ausztriában – sajátos böjti lehetőségre hívják fel híveik figyelmét az egyházak, katolikusok és evangélikusok egyaránt. Ez az úgynevezett autóböjt. Kérjük, hogy az emberek negyven napon át – vagy legalábbis lehetőség szerint – hagyják otthon autójukat. Ezzel lélegzetvételnyi szünethez jut a környezet, és talán az emberek is többet mozognak. (Persze lehet

ÉGTÁJOLÓ

mondani, hogy ehhez megfelelő körülményeket is kell teremteni, vagyis hogy ne koszos vonatokon és túlszűfolt buszokon kelljen utazni, és hogy e közlekedési forma ténylegesen ne tömeg-, hanem közösségi közlekedés legyen.)

Megfontolásra méltó javaslatok. Persze attól is óvakodni kell, hogy a jó ötletek, újszerű formák öncéltvá, sőt bálványá legyenek. Az Istennel való közvetlen kapcsolatot, a belső szobába vonulást semmivel nem lehet kiváltani.

Az elmúlt hetek kisebb-nagyobb egyházi viharai, zsinati döntések és következményeik a mi körünkben is indokolták és szükségessé teszik a lélek meghajlását, a böjti önvizsgálatot, valamint az Istennel és egymással való közösség megerősítését.

Fabiny Tamás püspök
Északi Egyházkerület

Sápadt orrocskák

„Alulírott azzal a tiszteletteljes kéréssel fordulok a Nagytiszteletű Püspök Úrhoz, hogy Hermina nevű, 12 éves leányomat a hollandiai gyermeknyaralattal actio legközelebb induló csoportjába szíveskedjék beosztani.” Az 1923. március 2-án kelt, mára már megsárgult levél csupán egy azok közül a dokumentumok közül, amelyekkel a Hollandiában „sápadt orrocskák” nevezett kezdeményezésre emlékeznek a Gyermekvonatok című kiállítás szervezői.

A hazai protestáns egyházak kezdeményezése az 1920-as években, 1944–48 között, valamint 1956 után összesen több mint hatvanézer, itthon nyomorúságos körülmények között élő kisgyermek – főként hadiárva, illetve rokkantak és menekültek gyermekei – találtak otthonra átmenetileg, néhány hónapra-évre vagy véglegesen holland és belga (elsősorban flamand) családoknál. A LOW holland-flamand kulturális fesztivál keretében a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban látható tárlaton a segítséget kérő leveleken kívül a támogatásra való jogosultságot igazoló szociális környezetanulmányok jegyzőkönyvei és a gyermekeknek az őket hazaváróknak írt sorai is helyet kaptak – sok-sok fényképpel kiegészítve.

A dokumentumokat Kígyós Erzsébet, a kiállítás kurátora a Ráday Levéltár, a Református Egyház Zsinati Levéltára és az Evangélikus Országos Levéltár anyagaiból válogatta össze.

A kiállítást február 22-én – Ronald Mollinger holland nagykövet, Walter Moens flamand kormányképviselő és Fodor Péter könyvtárigazgató mellett – Pröhle Gergely nyitotta meg. (Egyházunk országos felügyelője „családilag” szintén érintett volt a kezdeményezésben – nagymamájának a testvére töltött az 1920-as évek elején két és fél évet Hollandiában.)

Két ország viszonyában a személyes kapcsolatok döntő fontosságúak. Ahogy a kiállítást összegző írás is fogalmaz: a „sápadt orrocskák” – és az őket fogadó családok – hazájuk névtelen nagyköveteiként többet tettek a holland-magyar kapcsolatok szorosabbá válásáért, mint a hivatásos diplomaták.

A kiállításához kapcsolódóan indult el a <http://gyermekvonatok.prohost.hu/honlap> azzal a céllal, hogy az egykori gyerekek és a családok újra egymásra találhassanak.

■ – VITÁLIS –

A kiállítás március 14-ig tart nyitva. Megtekinthető hétfőtől péntekig 10 és 20 óra között, szombaton 10-től 16 óráig a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Központi Könyvtárának galériájában. Cím: Budapest VIII., Reviczky u. 1.

Születésnap – kérdőjelekkel

► **Az Egyházak Világtanácsa (EVT) – a világ legnagyobb ökumenikus szervezete, amely több mint száz országból, 349 tagegyházból közel hatszázmillió keresztényt fog össze – az idén ünnepli hatvanadik születésnapját. Ennek jegyében ülésezett a világszervezet százötven fős központi bizottsága (KB) a genfi ökumenikus központban február 13-tól 20-ig.**

Az EVT KB munkája örömdetes eseménnyel indult, hiszen két új tagegyházat vehettünk fel, az egyiket Brazíliából, a másikat pedig Laoszból. Összehasonlításként említem, hogy 1948-ban Amszterdamban 147 egyház alapította meg az EVT-t.

Az elnöki-moderátorként (Walter Altman, Brazília) és a főtítkári (Samuel Kobia, Kenya) jelentést követő vita viszont már jelezte, hogy nem csupán ünnepelni érkeztek a KB-tagok Genfbe. A hatvanadik születésnap a hálaadás mellett önvizsgálatra is kell, hogy indítsa a világszervezet felelős vezetőit. Az EVT küldetésének hármas pillére látszólag vitán felül: egység, tanúságtétel, szolgálat. Értelmezésük viszont már több mint sokszínű. Egyes delegátusok sürgették például olyan újabb jelszavak zászlóra tűzését, mint a dialógus és a szolidaritás.

Az egyik legkényesebb kérdés, hogy mennyire lehet nyitott az EVT. Milyen mértékben szabad szélesebbre tárni a következő nagygyűlés kapuit, amelyre a tervek szerint 2013-ban kerül majd sor? Az elmúlt év novemberében Kenya adott otthont az első globális keresztény fórumnak, amely kapcsolatfelvételt jelentett olyan evangélikál és pünkösdisták közösségekkel, amelyek nem tagjai az EVT-nek. Ma a világkereszténység legdinamikusabban növekvő hajtásai az úgynevezett karizmatikus mozgalmak, az EVT KB-nak viszont eddig csupán egyetlen pünkösdisták tagja van... Az esetleges nyitással szemben viszont komoly aggályainknak adtak hangot az ortodox egyházak képviselői.

De nemcsak a keleti és a nyugati kereszténység teológiai nézetkülönbségei jelentkeztek élesen, hanem kitapinthatóvá vált a másik – sajnos – immár klasszikus konfliktusforrás, az észak-dél ellentét. Ez a feszültség motiválta Samuel Kobia drámai bejelentését; a főtítkári közölte, hogy az év végén lejárató ötéves megbízatása után nem vállalja tovább a szolgálatot. A sokakat meglepő döntés mögött az eddigi főtítkári munkáját támadó, főleg európai tagegyházból származó kritika sejtethető. Így a KB külön bizottságot kellett, hogy felállítson új főtítkári felkutatására és jelölésére.

Gyakran jutott eszembe az ismert ökumenikus himnusz, amely a *Keresztény*

énekcsöngő új részében a 754. szám alatt található: „Nincs Krisztusban kelet, nyugat, és nincsen észak, dél, csak egy szeretetközösség...” Gyönyörű gondolat, könnyű énekelni, de nagyon nehéz valóban Krisztusban élni és építeni az ökumenikus közösséget. Kijózanító, őszinte bűnbánatra és kitaró imádságra indító felismerés, hogy az ökumenikus mozgalom észak-dél, kelet-nyugat szimbolikus keresztjére feszülve keresi az egyház Urának akarátát, kéri a Lélek vezetését.

Ez a biblikus, gyógyító hang szólalt meg február 17-én, vasárnap az impo-

„Feltámadott Úr! Szentlelked erejében bízva ígérjük a hatvanadik évfordulón: Bízunk egymásban a te szolgálatod közösségében. Hú sáfárai leszünk a tőled kapott időnek és talentumoknak. Téged keresünk felekezetünk és kultúránk határain belül és túl is. Követünk téged, bárhová vezetsz. Másokért élünk, amint te meghaltál mindannyiunkért. Áldj meg, Urunk, hogy áldással lehessünk a világ számára. Ámen.”

A templom kijáratánál kis virágcserepbe ültetett méceszt kaptunk útravalóként, hogy a jézusi szeretet, öröm és békesség

A kép bal szélén Samuel Kobia főtítkári, a jobb szélén Bartolomaiosz konstantinápolyi pátriárka

zans genfi Szent Péter-katedrálisban tartott ünnepi istentiszteleten. A jubileumi alkalom igehirdetője az a Bartolomaiosz konstantinápolyi ökumenikus pátriárka volt, aki ösztöndíjasként maga is az EVT Bossey-i Ökumenikus Intézetében tanulta a keresztény egységötörvények nehez leckéjét. Már textusválasztása is telitalálat volt: „A mi Urunk Jézus Krisztus nevére kérek titeket, testvéreim, hogy mindnyájan egyféleképpen szóljatok, és ne legyenek közöttetek szakadások, hanem ugyanazzal az érzéssel és ugyanazzal a meggyőződéssel igazodjatok egymáshoz.” (1Kor 1,10) Az ökumenétörténeti jelentőségű igehirdetés magyar fordítása a közeljövőben megjelenik a *Lelkipásztor* című folyóiratban, angolul pedig máris olvasható az EVT honlapján, a www.oikoumene.org címen.

Biztató volt az ünnepi istentisztelet végén felhangzó közös elkötelezésünk:

fénymagját vigyük, adjuk tovább, szórjuk szét a világban. Így valósulhat meg a jubileum logójának magyarra nehezen fordítható, tömör felhívása: „Együtt változtassunk/változzunk...” Betöltve a jézusi főpapi imádság kérését, amely az ökumenikus központ tanácskozástermékén feliszlóttéséről is prédikál: „...egygyé legyének, hogy felismerje a világ, hogy te küldtél el engem...” (Jn 17,23)

■ GÁNC S PÉTER

Genfi látogatásom külön ajándéka volt, hogy szolgálhattam a helyi magyar protestáns gyülekezet bibliáoráján. Erről külön fényképes hír olvasható a március 9-i *Evangélikus Életben* megjelenő Útitársban.

■ G. P.

KÉSZÜLÜNK A NŐK VILÁGIMANAPJÁRA – MÁRCIUS 7.

Egyértelmű bizonyosság

„Az ember itt egyrészt a ragyogó napba tekinthet, másrészt viszont észre kell vennie a sötét esőfelhőket. Ez az ellentmondásosság azonban nemcsak az időjárásunkat jellemzi, hanem a társadalmunkat is” – Roxana Kawall, a guyanai *Catholic Standard* című egyházi lap főszerkesztő-helyettese írta le ezeket a mondatokat a világimnapra készülve. Az *Evangélikus Életben* eddig megjelent két cikkben én magam is ezt a kettősséget igyekeztem az olvasókkal érzékeltetni.

Guyana természeti szépségére, etnikai sokszínűségére, kulturális gazdagságára hívtam fel a figyelmet, s ezzel szemben szólnom kellett arról a megosztottságról, szegénységről is, amellyel naponta szembesülnek az ott élő emberek. Az indián őslakosok elszigetelten, rezervátumokban élnek, a főváros utcáin pe-

dig egyre gyakoribb az erőszak a sorsukat kilátástalannak látó afrikai, indiai népcsoportok között. Elégtelen az egészségügyi ellátás, romlik az oktatás színvonala, évente több ezren döntenek úgy, hogy kivándorolnak.

Ebben az ellentmondásokkal teli országban vajon milyen szerepük van a keresztény egyházaknak? A vallási paletta rendkívül színes. A lakosság 34%-a hindu, 10%-a muszlim, 7%-uk pedig az úgynevezett Bahá'í-hit követője. A keresztény felekezetek közül a római katolikus a legnépesebb; hívei a lakosság közel 20%-át teszik ki. A holland és az angol gyarmatosítókkal együtt a protestáns missziók is megjelentek Guyana földjén. Az egykor brit fennhatóság alatt álló kolónián szinte természetes, hogy a reformáció egyházai közül az anglikán a legnagyobb.

Némi büszkeséggel tölthet el azonban bennünket az a tény, hogy a legrégebbi múltra visszatekintő protestáns felekezet viszont a lutheránus. A guyanai evangélikus egyház 1743. október 15-én alakult. Ezen a napon gyűltek össze holland telepesek *Lodewyk Abbenettes* házában, hogy egy olyan gyülekezetet alapítsanak, amelynek tagjai az *Ágostai hitvallás* tanítását követik.

A szép kezdeményezésre árnyékot vet az a tény, hogy ezen első egyházközösségnek a tagjai – a spanyol és a portugál gyarmatosítókhoz hasonlóan – rabszolgatartó ültetvényesek voltak. Templomukat, amely csak tíz évvel később épült fel a Berbice folyó közelében, csupán maguknak szánták. Nem ismerték fel, hogy az evangéliummal szolgálniuk kellett volna az afrikai rabszolgák és az őslakos indiánok között. Élet ott lesz, ahol megosztják, a belterjes egyház „halálra” van ítéelve. Így történt, hogy amikor a holland ültetvényesek elhagyták az országot 1875-ben, akkor összesen tizenegy lutheránus maradt utánuk.

Új hajnal virradt, amikor 1878-ban egy már Guyanában született lelkipásztor, *Robert John Mittleholzer* nekiállt, hogy összeszedje a szétszédelt nyáját. Szolgálatának harmincöt éve alatt tizenegyfőre 378 főre gyarapodott a hívek száma.

Amit az ősök elmulasztottak, azt az utódok hűségesen végzik. A guyanai evangélikus egyház ma tizenegyezer tagot számlál. Annak ellenére, hogy egyre többen hagyják el az országot, és más fe-

lekezetek létszáma csökken, ők – ha lassan is, de – növekszenek. Komoly missziót folytattak a 20. század elején az indiai szerződéses munkások közt. Egyháztörténeti feljegyzésekből ismeretes, hogy 1915-től például hindi nyelven is

Néhány budapesti helyszín és időpont

- Március 5., szerda
- 15.00: Sarepta Budai Evangélikus Szeretothon – öregek otthona (II. kerület, Ördögárok u. 9.)
- Március 7., péntek
- 10.00: Zuglói Evangélikus Egyházközség (XIV. kerület, Lőcsei út 32.)
 - 17.00: a Deák téri evangélikus egyházközség nagyterme (V. kerület, Deák tér 4.)
 - 17.00: a Rákospalotai Evangélikus Egyházközség temploma (XV. kerület, Juhos u.28.)
 - 17.00: a Magyarországi Metodista Egyház kápolnája (III. kerület, Kiscelli u. 73.)
 - 18.00: az Údvadsereg rákoscsabai gyülekezete (XVII. kerület, Lemberg u. 38–42.)
- Március 8., szombat
- 16.00: Csepeli Evangélikus Egyházközség (XXI. kerület, Katona J. u. 35.)
- Március 9., vasárnap
- 10.00: Kelenföldi Evangélikus Egyházközség (XI., Bocskai út 10.)

tartottak istentiszteleteket. Most pedig az indián őslakosság evangélizálását tűzték ki feladatként.

Nagy gondot fordítanak a laikusok képzésére, hiszen képtelenség, hogy tizenhárom lelkészük el tudja látni a szolgálatokat az egymástól tetemes távolságban lévő negyvennyolc evangélikus gyülekezet mindegyikében.

A világimnap liturgia azonban felekezeti összefogás eredményeként született. Az ökumenikus asszonycsoport tagjai között az evangélikusok és az anglikánok mellett megtalálhatóak többek között a moráviai egyház és az Údvadsereg képviselői. S bár Guyanában még nem mindig érzékelhető a felekezetek közt ez az egység, most az imapon közösen bizonyoságtételként fogalmazzák meg bátorításukat a világ keresztényei felé: Isten bölcsessége új értelmet ad életünknek. Az ellentmondások országában egyértelmű reménységben élnek az asszonyok, mert hitük és meggyőződésük, hogy Isten senkit sem hagy magára a nehézségekben.

Az istentisztelet záróáldása, amelyet a guyanai asszonyok olyan szépen megfogalmaztak, választ ad a bevezetőben feltett kérdésre is. A keresztény egyházak szerepe Guyanában tehát nem más, mint ennek a reménységnek a továbbadása, a csüggedők, a megkeseredettek biztatása, hogy észrevegyék: minden körülmények között hordoz az ő ereje, hatalma tart; az ő bölcsessége tanít, és ad az életnek új értelmet.

■ B. PINTÉR MÁRTA

A templomot s az iskolát...

▶ **Evangelikus hagyományainkban mélyen gyökeredzik, hogy az iskola és a templom – vele pedig a gyülekezet is – szerves egészet alkot. Ennek az egységnek volt jeles példája az Evangelikus Egyház Aszódi Petőfi Gimnáziuma és Kollégiuma és az aszódi evangelikus gyülekezet által február 18-án közösen megszervezett tanári csendesnap.**

Dr. Roncz Béla igazgató és Simon Attila, a gimnázium iskolalelkésze nagy gondot fordított arra, hogy egy olyan „interaktív” napot szervezzenek, amelyen a jelenlévők nemcsak előadásokat hallgat-

hatnak, hanem a téma megbeszélésében is részt vehetnek. A program keretében a tanárok a hitéletnek és a biblikumnak az egyházi oktatásban elfoglalt speciális helyzetét járták körbe az előadókkal.

Nyitóáthitában Simon Attila a lámpások példázata alapján kiemelte, hogy az egyházi iskolákban a tanároknak követendő példaként kell a diákok előtt állniuk.

Az igei indítás után a pedagógusok három csoportban személyes élményeik és példák alapján vizsgálták a nap témáját. A csoportokat dr. Szabó Lajos professzor, az Evangelikus Hittudományi Egyetem Gyakorlati Tanszékének vezetője, illetve felesége, Szabóné Mátrai Marianna, a Gyakorlati Intézet vezetője, valamint Simon Attila és Lőrincz Csaba aszódi

lelkész vezette. A csoportos beszélgetések lehetőséget adtak arra, hogy a résztvevők közösen keressenek választ a felmerült problémákra, kérdésekre.

A csendesnap szorosan kapcsolódott a Biblia évéhez; dr. Fabiny Tamás, az Északi Egyházkerület püspöke *A könyv, amely olvas engem* címmel tartott előadásában a köznyelvben használatos bibliai kifejezések eredeti, mélyebb tartalmát fedte fel a hallgatóság előtt.

A délutánt a gyülekezeti teremben – a presbiterek bemutatkozása és *Detre Zoltán* felügyelő köszöntő szavai után – úrvacsorai istentisztelet zárta. Hálaadásra ad okot, hogy újra egy úton és egy cél felé halad a gimnázium és a gyülekezet.

■ CZÖNDÖR ISTVÁN

Sajtószabadság vagy népbútítás?

Interjú Heltai Andrással, az MTI és az MTV korábbi tudósítójával

▶ **Egyháznak szüksége van arra, hogy a kívülálló szemével is lássa magát. Célszerű lehet külső szakembereket is megkérdezni arról, milyennek látja az egyházat a társadalom, milyen képet sugárzunk – s milyet kellene nyújtanunk magunkról. Heltai András több évtizedes szakmai tapasztalattal bír, ismert alakja a hazai médiának. A hatvanas és a nyolcvanas években Bécsben, a hetvenes és a kilencvenes években Washingtonban volt a Magyar Távirati Iroda (MTI) tudósítója és a Magyar Televízió (MTV) külső munkatársa. Hosszú ideig az MTV híradójának műsorvezetőjeként is dolgozott. 1994 óta a *Pester Lloyd* című, Budapesten megjelenő német nyelvű hetilap főszerkesztő-helyettese.**

– Megismerte a vasfüggöny mindkét oldalát. Hogy látja: milyen helyzetben van az egyház Magyarországon a világi médiában?

– Az egyháznak a rendszerváltás előtti alárendelt, a hatalom szempontjából periferikus szerepét mindannyian ismerjük. Minden médium egységes pártirányítás alatt volt, jószerével csak a hatalom által megszabott, hol szűkebb, hol valamelyest tágabb vagy tágítható korlátok között működhetek.

A rendszerváltás új helyzetet hozott, s érdekes a kérdés: hogyan tükröződik az egyházak élete, tevékenysége ebben az alapvetően más helyzetben a világi médiában? Attól tartok, hogy nem túl nagy a különbség – legalábbis eddig. A kommunista időkben az „egyház” vagy szitokszó volt, vagy legfeljebb megtúrt rossz. Ennek megfelelően is bánt a világi sajtó az egyházakkal. Kivéve persze, ha különböző propagandacélokra kívánták őket felhasználni.

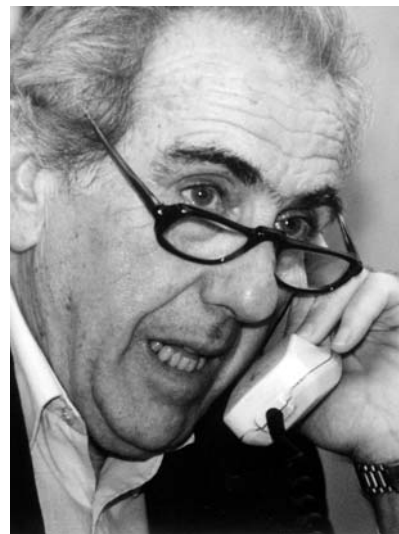
Ma sajnos a baloldali-liberális irányultságú médiában viszonylag korlátozott képet látunk az egyházakról, legtöbbször negatív összefüggésben jelennek meg, hiszen ezek az orgánukok javarészt anyagi kérdésekről, az állami költségvetési támogatás mértékéről folyó meg-megújuló vitákról tudósítanak. Sokkal ritkábban van szó más, érdemi kérdésekről, mint például az egyház pozitív szerepéről, oktatási, szociális munkájáról a mai társadalomban. Ha hozzávesszük, hogy a ma élő generációk többségének az iskolában nem volt alkalma érdemben megismerni az egyházak történetét, történelmi szerepét, tanításait, ma pedig azt is látja, hogyan vállal egy szűk egyházi kisebbség – néha vitatható – szerepet a napi politikában, akkor a kör bezárul: a társadalomnak nincs valós képe az egyházakról s azok társadalmi lehetőségeiről.

– Van esélyük az egyházaknak pozitív módon megmutatkozniuk a világi médiában?

– Természetesen az egyházaknak nagy esélyük van erre, de attól tartok, nem élnék vele eléggé. Nemrég olvastam az érdekes hírt, hogy a katolikus egyház kezdi SMS-ben terjeszteni a Biblia taní-

tásait hívőknek és nem hívőknek. Ez kiváló példa arra, hogyan alkalmazhatják az egyházak is a kommunikáció korszerű eszközeit. Ezt az Egyesült Államokban már régen felismerték, Magyarországon csak jó évtizeddel a rendszerváltás után jelentek meg egyházi tévé- és rádióállomások.

Azt gondolom, hogy az egyházak vezetőinek és a híveknek meg kell ismerniük és alkalmazniuk kell a kommunikáció modern módszereit. Mint tudjuk, „minden létezik, ami a médiában látható, hallható, olvasható – s ami ott nincs, az nincs is...” Ez persze erős túlzás, de van benne igazság. Az egyházaknak ta-

lán élniük kellene a legkülönbözőbb lehetőségekkel, hogy jelen legyenek a sajtóban – főleg az audiovizuális médiában, nemkülönben az interneten. Nem csak a keresztény adások behatárolt világában kellene mozogniuk, hiszen azokat főként a hívők nézik, hallgatják. Az egész társadalmat kell elérni, akkor is, ha tagjai közül sokan néha – vagy akár gyakran – nem értenek egyet azzal, amit hívők, lelképásztorok mondanak nekik. Mégis fontos, hogy megismerjék ezt a másik világot, amelyről nagy többségüknek vagy nincs fogalmuk – vagy hamis fogalmaik vannak.

– Annak idején magyarként a „másik világot” is megismerte, hiszen Bécsből és Washingtonból is tudósított. Mint a világi média képviselője hogyan találkozott az egyházzal?

– Ezek az emlékek mindenekelőtt a katolikus egyházzal függnek össze, amely ismeretesen a legnagyobb felekezet Ausztriában és Magyarországon is. Az egyik apátságnak köszönhetem, hogy 1971-ben hazai újságíróként először készíthettem tévéinterjút *Habsburg Ottóval*, ami akkor elég nagy feltűnést keltett. Korábban egyébként azt kellett látnom, hogy az osztrák és a magyar katolikus egyház egyaránt igencsak konzervatív. Ma az a különbség, hogy az osztrák egyház hangadóinak, híveinek jelentős része másként, korszerűbben látja egyházának, püspökeinek szerepét, feladatait.

Ami az Egyesült Államokat illeti, ott megtapasztalhattam – mint mindenki, aki egyszer is ellátogatott ebbe az országba – az egyházaknak olyan fóká önállóságot, az államtól való függetlenségét,

amely Európában jószerével ismeretlen. Ugyanakkor ott az egyházaknak, köztük a keresztényeknek, különösen hatékony társadalmi szerepük van. Ezek az erős közösségek saját intézményeikkel a kisebb településeken éppúgy összetartanak, mint a nagyvárosokban, s valóban formálják, befolyásolják a hívők millióinak gondolkodását, mindennapi életét, magatartását. S persze, társadalmi erejükön fogva, a nagypolitikát is.

– A rendszerváltás egyik következménye az volt, hogy Magyarországot meghódította a kereskedelmi média. Mi a véleménye erről az időszokról a kínálat minőségét és az egyházak a médiában való szereplését tekintve?

– Ez a történet inkább szomorú, mint ahogy sok minden más is, ami a rendszerváltás után zaklott. Sok várakozás torkolalt csalódásba. Reméltük, hogy a szabadság révén nagyon színvonalas sajtó alakul ki – ám ez sajnos csak kevésbé sikerült.

A szabadnak nevezett média nagyobb részben a kereskedelmi szempontok által vezérelt nyomtatott sajtóból áll, kisebbik része pedig valamely politikai tábor elkötelezettje, ezért nem független, nem igazán szabad. A színvonalas, anyagilag valóban független s politikailag nem valahonnan irányított lapok száma elenyésző.

A legrosszabb a helyzet az audiovizuális médiában. Különösen a televízió esetében katasztrófának tartom, hogy két nagy nemzetközi társaság kapott engedélyt, amelyek mindenekelőtt pénzt csinálnak, s már korábban sem arról voltak ismertek, hogy tudást, kultúrát, erkölcsöt terjesztenének. Népbútító tevékenységük még szembeszökből, mint Németországban, Belgiumban vagy Hollandiában, ahol otthon vannak. Sajnos a magyar nézők túlnyomó többsége ezeket a silány kereskedelmi adókat nézi, a popzenét bugyogató rádióadásokat hallgatja. Mindez immár bizonyíthatóan a társadalom elbutulásához vezet.

– A magyar közszolgálati tévéadók viszonylag nagy arányban közvetítenek egyházi műsorokat, de nézettségi mutatóik a magáncsatorkhoz képest és nemzetközi összehasonlításban is elég alacsonyak. Miért nem képesek megnyerni a nézőket a maguk számára?

– Érdekes kérdés. Naponta nézem a német, az osztrák, a svájci vagy a brit állami adókat. Ezek minőséget kínálnak, mert jól szervezett és finanszírozott, hagyományokkal bíró intézmények, a szakmailag legjobb erőket egyesítik, ehhez illő vezetés alatt. Magyarországon azonban kontraszelekción zajlott. A közszolgálati adók, amelyek feladata a kereskedelmi népbútítás ellensúlyozása, a színvonalas, ugyanakkor a tömegeket is vonzó műsorszolgáltatás lenne, egyszerűen maguk is a mindenkorai pártpolitikai csaták áldozatai, másrészt alulfinanszírozottak, s az ismételt politikai kontraszelekción következtében szakmailag elgyengültek.

Ebben a helyzetben sem az egyházaknak, sem a társadalom más morális intézményeinek nincs a súlyuknak és a társadalmi szükségletnek megfelelő terük ahhoz, hogy elérhessék az embereket, kifejezhessék véleményüket.

■ HOLGER MANKE

Lássuk és halljuk egymást!

A határainkon túli és inneni protestáns szakkollégiumok első találkozója

Kevesen tudják, hogy a rendszerváltozás idején az új hazai felsőoktatás szerkezetének kialakulásakor a protestáns értelmiség egy része elsősorban nem egyetemet kívánt létesíteni, hanem egy olyan szakkollégiumot, amely vállalhatja az egyházhoz hűséges magyar protestáns értelmiség utánpótlásának ügyét. Bár 1993-ban a Pázmány Péter Katolikus Egyetemet követve megalakult a Károli Gáspár Református Egyetem is, a magas színvonalú szakkollégiumok megszervezése azóta sem került le a napirendről. Budapesten évek óta sikeresen működik az alulról szerveződő Kőlcsey Ferenc Protestáns Szakkollégium és egyházunkban a Luther Márton Szakkollégium.

A formátumát tekintve minden eddigénél nagyobb és jelentősebbnek ígérkező Budapesti Protestáns Felsőoktatási Szakkollégiumot (BPFSZ) 2006. január 27-én adta át dr. Arató Gergely, az oktatási tárca államtitkára (lásd lapunk 2006/6. számát). A BPFSZ-t a Magyarországi Református Egyház, a Magyarországi Evangelikus Egyház és a Magyar Protestáns Tanulmányi Alapítvány (MPTA) tartja fenn. Utóbbi testület működését a kuratórium irányítja, amelynek elnöke dr. Szabó Tibor. Az irányításban a szakkollégium tanácsadó testülete vesz részt, melynek vezetője dr. Trócsányi László alkotmánybíró. A Magyarországi Református Egyházat dr. Kálmán Attila, a Magyarországi Evangelikus Egyházat pedig jelen sorok szerzője képviseli a tanácsadó testületben. A BPFSZ tanulmányi igazgatója 2007 szeptemberétől dr. Nagy Zsombor.

A Szabadság-hegyen található két impozáns épületben működő BPFSZ páratlan konferenciának adott otthont február 23-án. Páratlan volt ez a konferencia eszmeiségében és színvonalában is. Eszmeiségében azért, mert első alkalommal gyűjtötte egybe a határokon túli protestáns szakkollégiumok vezetőit; színvonalában pedig azért, mert a nap folyamán két szekcióban rendkívül magas szinten, ám mégis érthető módon tartottak szakmai előadásokat az egyes kollégiumok delegált diákjai.

A megnyitón dr. Szabó István református püspök tartott áhítatot. Dr. Szabó Tibor kuratóriumi elnök bemutatta a BPFSZ-t. A határokon túli szórványgondozásról

(beleértve a romos református templomok helyreállítását) az Ágoston Sándor Alapítvány képviselője, Horváth Ákos református lelkész szólott. A Luther Márton Szakkollégiumot, létrejöttét és működését *Matula Zsuzsa* tanulmányi felelős ismertette. Erdélyből *Kató Eszter* a kolozsvári Apafi Kollégiumot, a Felvidékről *Molnár János* dékán a révkomáromi Selye János Egyetem Református Teológiai Karát, Kárpátaljáról *Jakab Eleonóra* a beregszászi II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolát, a Délvidékről *Nagy Margit* pedig a vajdasági Apáczai Diákokotthon mutatta be.

A bemutatkozásokból megrendítő adatokat ismerhettek meg a jelenlévők, s mindenki számára érzékelhető volt, hogy a kárpátaljai magyarság fennmaradása szempontjából mily sokat jelenthet a szakkollégiumok összefogása, a közös programok szervezése.

A konferencia csúcspontját a közösen elfogyasztott ebéd utáni szakmai előadások jelentették. A hazai és a határon túli diákok referátumaiban szó volt felvidéki vagy rendezési ügyekről, a játék nevelő hatásáról, az aranytűszőről, a mormonokról, a romániai forradalomról, a státustörvényről, az erdélyi magyar színjátásról, *Bach* kantátainak szövegéről, a kombinált hasnyálmirigy-vese átültetéséről, a középkori angol költészetéről, a kamaszok lelkipogondozásáról, a kárpátaljai domborzati csapadékmódosító hatásáról, valamint a kínai és a magyar táplálkozás összehasonlításáról.

Nemcsak egyházunk képviselőiben vettem részt ezen az egyedülálló alkalmon, hanem úgy is, mint a szakkollégium egyik idei előadója. Ebben a félévben *Szokatlan, új világ – A Biblia éve 2008* címen tartok hetente előadást mintegy harminc érdeklődő, élénk szemű leendő mérnöknek, zenésznek, jogásznak, orvosnak, bölcsésznek.

A hallgatóként és előadóként is kitűnő szakembereknek bizonyuló diáksággal való találkozás visszaadhatja a felsőoktatásba, illetve a protestáns értelmiségbe vetett, már hosszú ideje megtépázott bizodalunkat. Minden reményünk megvan arra nézve, hogy a kiváló kezdeményezésnek a jövőben rendszeres folytatása lesz.

■ FABINY TIBOR

Füstölgés a sajtónyelvéről katolikus körben

▶ **Az újságíró számára munkaeszköz is a nyelv, amelyen ír, beszél. Hivatásból adódóan ő maga pedig másoknál nagyobb hatású alakítója is ennek az eszköznek: ha akarja, ha nem, mintát nyújt – követendő vagy kerülendő. Nem véletlen tehát, hogy a Magyar Katolikus Újságírók Szövetségének (Makúsz) legutóbbi, február 23-ai tanulmányi napját *Sajtóhíba – Helyes magyar köz- és sajtónyelv címmel rendezték meg, ezúttal a Budai Ciszterci Szent Imre Plébánián.***

Bánffy György a színész, valamint a pap, a tanár és a politikus felelősségéről beszélt. Nem mindegy ugyanis, hogy a „közönség” érzelmileg azonosul-e azzal, amit hall. A Magyar Vermondásért Alapítvány elnöki tisztét is betöltő színművész véleménye szerint a szép beszéd egyébként nem ördögösség, pusztán odafigyelés és – tegyük hozzá – igényesség kérdése. Mint ahogy odafigyelés és igényesség kérdése a sajtó nyelve is, miként arra a délelőtti további előadói rámutattak.

Neumayer Katalin újságíró, a *Magyar Kurír* című on-line katolikus napilap főszerkesztője személyes tapasztalatai

alapján arról szólott, hogy – bár sok olvasó számára esetleg nehéz elfogadni – az akadémiai helyesírás szabályai – például az ünnepek nevének (*karácsony, húsvét, pünkösd, mindenszentek, halottak napja* és így tovább) kisbetűs írásmódja – az egyházi sajtótermékekre is vonatkoznak.

Egy gyakorló újságíró füstölgései a *szóhasználatról* címmel *Kipke Tamás* író, újságíró, az *Új Ember* katolikus hetilap főszerkesztő-helyettese arra hívta fel a jelenlévők figyelmét, hogy egyes kifejezések gyakran helytelenül, megváltoztatott jelentéstartalommal szerepelnek a magyar sajtóban. Éppen ezért – ahogyan *Lipovecz Iván* újságíró, a *Heti Világgazdaság* egykori főszerkesztője fogalmazott – „olvasószerkesztő nélkül normális, magára valamit is adó lap, folyóirat nem működhet”.

A tanulmányi nap további előadásai során *Maleczki József* nyelvész az áljelzős szerkezetek eluralkodásáról beszélt, *Kondor Katalin*, a Magyar Rádió szerkesztője pedig a rádiós újságíró tapasztalatait osztotta meg az érdeklődőkkel.

Czakó Gábor író nem tudott jelen lenni az alkalmon; a „hunglish” értelmiségről, az idegen szavak elburjánzásáról írt gondolatait a nap moderátora, *Bordy András*, a Lánchíd Rádió Kazinczy-díjas bemondója olvasta fel.

■ VITÁLIS JUDIT

Evangélikus gimnáziumok III. orszá...

Igen Tisztelt Jelenlevők! Kedves Testvérek!

Az Északi Egyházkerület püspökéként szeretettel köszöntöm a kórustalálkozó résztvevőit. Nagy örömmre szolgál, hogy – a legnemesebb lutheri hagyományokat is követve – evangélikus iskoláink szinte mindegyikében magas szintű zenei élet folyik, és színvonalas kórusok működnek. Egy-egy ilyen kórustalálkozó lehetőséget kínál a megmérettetésre, de még inkább a közös szolgálatra, valamint testvéri, baráti találkozókra. Kérem, éljenek, éljetekek a közösségépítés ilyen eszközeivel!

Köszönöm, hogy a Luther Márton Kollégium és az evangélikus általános iskola vezetése is magáévá tette ezt az ügyet.

Világunkban annyi a zaj, a zöreje, a fűlértő lárma, a disszonáns hang. Mi a harmóniát, a tiszta hangzást képviselhetjük. Ebben segítségünkre lehet a „musica sacra”, a szent zene. A tavaly százhuszonöt éve született Kodály is azt hangsúlyozta, hogy bizonyos titkok csak a zene segítségével tárulnak fel. Így ír: „A zene – lelki táplálék, és semmi mással nem pótolható. Aki nem él vele, lelki vérszegénységben hal meg. Teljes lelki élet zene nélkül nincs. Vannak a léleknek olyan régiói, amelyekbe csak a zene világít be.”

Hiszem, hogy a zene segítségével nemcsak önmagunkról, hanem főképpen Istenről is többet tudhatunk meg. Lehetnek neki olyan titkai, amelyek nem az ige, hanem a zene, illetve a közös éneklés nyelvén szólalnak meg.

Istenről sokféle módon lehet beszélni. Mondhatjuk őt szentnek, tökéletesnek, jónak, hatalmasnak. Talán szokatlan őt szépek nevezni. Egy evangélikus kórustalálkozón azonban így is fogalmazhatunk: az esztétika is Isten szolgálatában áll. Isten maga a Szépség. (...)

Isten: a szépség Istene. Ezért dicsőíthetjük őt énekekkel ma este is.

Kedves Jelenlevők! Fogadják áldáskívánásomat a kórustalálkozó minden résztvevője és szervezője.

Erős vár a mi Istenünk!

■ DR. FABINY TAMÁS püspök

NOVÁKY ANDREA, a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium kórusának kamagya, a rendezvény szervezője: Amikor országos tantervgyongozó lettem, azon töprengtem, mire van szükségük a kollégáimnak: információcsere, szakmai továbbképzés-

re. A második gondolatom pedig az volt, hogy minek örülnének az én gyerekeim: ha találkozhatnának a többi kórusossal, hogy lássák, ők milyen munkát végeznek.

Az első perctől fogva szükségtelennek tartottam, hogy ez a találkozó verseny legyen; az élményeket, az éneklés közös örömét tartom elsődlegesnek. Amúgy is versengő a világ, s a vetélkedésnek nemcsak nyertesei, hanem vesztesei is vannak... Kultúrát és élményeket akartam nyújtani, s ehhez Nyíregyháza kitűnő környezetet ad, a helyi evangélikus általános iskola dísztermének az akusztikája páratlan, szoros szomszédságában a Luther Márton Kollégium pedig minden egyéb feltételt biztosít. Az az ötlet is felmerült, hogy milyen jó lenne egy összkari produkció a Nagytemplomban, de olyan fantasztikus, hogy itt olyan sok evangélikus közösség van, és a papok mind ragaszkodtak hozzá, hogy náluk is, náluk is énekeljünk... Úgyhogy ahány kórus, annyi templomban énekel vasárnap. Ez pedig azért fontos, mert így a gyülekezetek is láthatják, hogy van

evangélikus ifjúság, van éneklő evangélikus ifjúság.

BENCE GÁBOR, a Deák Téri Evangélikus Gimnázium kamagya: Amióta visszakaptuk az iskolát, azóta van énekkarunk. Eleinte női kar volt, most már – amikor sikerül – néhány fiúval vegyes karrá tesszük, hogy legalábbis háromszólamú műveket is tudjunk énekelni. Általában zeneileg jól képzett gyerekek jönnek az iskolánkba, kottaolvasásban jók, de megfigyeltem, a hangképzéssel több

munka van mostanában; nem olyan természetes, hogy „tisztára éneklük a hangjukat” az óvodában vagy az általánosban. Most is itt tartunk: éppen nyiladoznak az énekhangok, és élvezzük, hogy hirtelen szép együtt énekelni. Iskolánkban emelt óraszám, végig, tizenkettedikig van énekkaroktatás; az alsósoknak komoly, hetvenfős énekkar van. Ide most az ifjakkal jöttünk, nagyon jól érzik magukat. Jó látni, hogy a többiek mivel foglalkoznak, olykor ötletet is kapunk egymástól, s jó egyáltalán kiszabadulni Pestről.

CSÁSZÁR ILONA, a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium nyolcadikos: Főként a humán tantárgyak érdekelnek, rajz, irodalom, de a testnevelés és az ének is.

Most óvó néni szeretnék lenni, régebben pszichológusnak készültem, majd meglátjuk... Nem tudok minden kóruspróbán ott lenni, mert néha egybeesik más órámmal. De járok zeneiskolába is,

öt éve fuvolázom, zenekarban is, és ezek segítik egymást. Mind a kettőnél ugyanaz a lényeg, figyelni kell a másikra, a másik szólamra. Jó énekelni. A felépések is jók. Most nyáron Erdélybe készülünk az énekkarral. Itt már másodszor vagyok – néhány osztálytársammal együtt –, az előzőről is szép emlékeket őrzök.

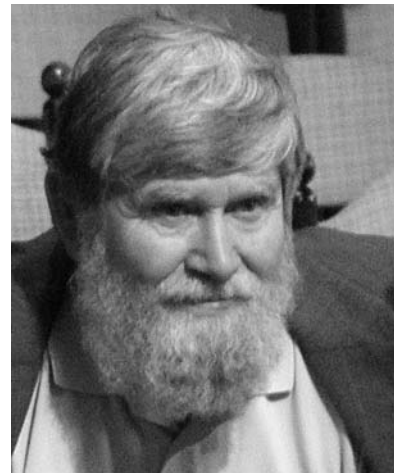
SZABÓ MÁRTA, a Deák Téri Evangélikus Gimnázium tizedikes: Én Pilisborosjenőről járok be mindennap az iskolámba, még szerencse, hogy központi helyen van, így könnyen megközelíthető, mert

én mindenképp itt akartam tanulni. Jó ez a rendezvény; más iskolák diákjaival még nem ismerkedtem meg, de minket közelebb hoz egymáshoz, jobban összeráz. Én nem énekelek, a kísérő zenekarhoz tartozom. Klarinéton játszom most már hét éve, de ezalatt hat tanár tanított, így azért elég nehéz, mert mire megszoknánk egymást, már búcsúznunk is... Szerintem a tanároknak is jó alkalom ez, mert itt megmutathatják egymásnak, mit sikerült összerakniuk, és el is lehetnek egy-

mástól fortélyokat. Nagyon érdekes volt a péntek esti koncert, mert közel jöttem hozzánk a művészek: meséltek a műről, magyaráztak, de nem azt mondták meg, hogy mit kell gondolnunk, hanem csak azt akarták elérni, hogy figyeljünk és gondolkodjunk.

KENDEH K. GUSZTÁV, az Országos Zenei Bizottság vezetője: Eddig zeneiskolában dolgoztam, csak 2007-től veszek részt a

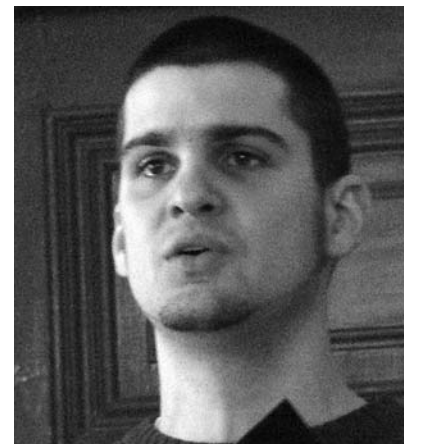
megújult összetételű egyházzenei bizottság munkájában, így talán érthető, miért nem tudtam eddig erről a hagyományról, a gimnáziumi kórusok országos találkozójáról. Nagyon örvendetesnek tar-

tom, hogy van, és csak a legnagyobb elismeréssel szólhatok a kezdeményezésről. Talán abból indulhat, alakulhat ki a sokkal szélesebb alapokon nyugvó gyülekezeti énekkari munka, ha ezek a fiatalok megszeretik az éneklést, s közösségükbe kerülve szorgalmazzák, esetleg még áldozatot is hoznak érte. Bizottságunk a gyülekezetek zenei életének segítésére hivatott, van egy szerény anyagi keretünk is, hogy támogatást tudjunk nyújtani az orgonák felújításához, a gyülekezeti énekkarok utazásához, különböző terveik megvalósításához. Március közepéig közzé is tesszük pályázati felhívásun-

kat, mert a következő ülésen döntünk a támogatandó célokról.

SIMON ATTILA, az Evangélikus Egyház Aszódi Petőfi Gimnáziuma és Kollégiumának iskolalelkésze: Még nem vagyok megválasztva,

de valóban iskolalelkészként tevékenykedem. Amikor általános iskolás voltam, még nem voltak egyházi intézmények, de középiskolába már a fasori gimnáziumba jártam, a diploma kézhezvétele után pedig ezt az állást foglalhattam el. „Első generációs” iskolalelkészek mondhatom magam; az iskolalelkészség az én szolgálatommal egy időben kezdődött, hiszen 2007-től egyházunk minden olyan oktatási intézményében, ahol háromszáznál

Varga István (cselló) és Csalog Gábor (zongora)

Ógós kórustalálkozója Nyíregyházán

Szerkesztette: NOVÁKY ANDREA – Szöveg: VESZPRÉMI ERZSÉBET – Fotó: MUNTAG LŐRINC

DOMJÁNNÉ SZÓLIK ANIKÓ, az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium énektanára: Az ének tantárgynak kiemelt szerepe van iskolánkban, és az énekar ügyét is szívükön viselik a kollégák, élükön az ugyancsak ének szakos igazgató-

ánknak megfelelő népdalcsoporttal és kétszámú kórusművekkel készülünk, ezt a műsort hoztuk el a találkozóra is. Izgalommal töltött el bennünket a gyorstanulási verseny is, de ki kell próbálni az ilyesmit is!

megszüntették az ének-zene tagozatos képzést a városban, más módszerekkel kell emiatt dolgozni, megtanítani az új darabokat. Tanítványaim közül többen a nyomomba léptek már, számos énektanár akad közöttük, vagy olyan, aki épp annak tanul. A következő megmérettetésünk márciusban lesz: Győrben minden tavasszal megrendezik a Kisfaludy-napok kulturális eseménysorát; március 15-én lépünk fel énekkari kategóriában. Az ittlétünk pedig magától értetődő a Sopron–Nyíregyháza távolság ellenére: az evangélikusok közösségéhez tartozunk.

KISS DÁVID, a Budapesti Corvinus Egyetem elsőéves politológia szakos hallgatója: Nyolc évig voltam a soproni líceum diákja, három évig diák-önkormányzati vezető.

koromban kezdtem a kóruséneklést, aztán átmenetileg lazítottam a kapcsolaton, de valahogy újra visszatartam. Részben mert Takács Andrea tanárnő hívott, részben mert jó dolog a közös éneklés, jó társaságra találtam. Zeneiskolába is járok, nyolc évig csellóztam, és négy éve basszusgitározom. Bár lázasan

műveket énekelünk, kedd esténként tartunk próbát. Elsősorban a kollégiumi alkalmakon énekelünk, de vannak külföldi testvérintézményeink, olykor utazunk Kárpátaljára, Erdélybe. Rendszeresen a „bennmaradós hétvégék”, olyankor valamelyik gyülekezethez megyünk fellépni. Nagyon szeretek énekelni, ne-

nővel. Én négy éve végzem ezt a munkát, és nincs okom panaszkodni; szakköri jelleggel működik ugyan a mini, a kis és

TAKÁCS ANDREA, a soproni Berzsényi Dániel Evangélikus Gimnázium (Líceum) és Kollégium karnagyja: Húsz éve vezetem ezt a kezdetektől fogva vegyes karként működő együttest. Számos megyei és területi ver-

a nagy kórus, de az órarendbe beépítve. Először vagyunk itt, nagy kíváncsisággal és némi aggodalommal jöttünk. Utóbbi oka, hogy néhányan megbetegedtek, s hát azért szorongtunk a megmérettetés miatt is. Nagy rutinunk nincs a népes közönség előtti bemutatkozásban, bár

senyen indultam már a kórusral, és szép sikereket értünk el. Legutóbbi büszkeségünk, hogy a tavalyi jubileumi év alkalmából egy olyan kórustalálkozót szervezhettem, ahova eljöttek a régi diákok

egyre gyakrabban hívnak bennünket városi rendezvényekre is, kiléptünk tehát már az iskolai ünnepségek keretei közül. Idén először a minősítón is megmérettültünk magunkat márciusban; a kategóri-

is, és sikerült kiadni egy önálló CD-t. Kórusunk mindig megbecsült közössége volt az iskolának, a lehetőségekhez mérten segíti, támogatja munkánkat az intézmény. Azt azonban érzem, hogy

Magam ajánlkoztam, hogy kisegitem a basszus szólamot. Már kétszer voltam itt. Tetszik nekem a hangulat, és az éneklés élménye a kórusral olyan, hogy nem szívesen hagyja ki az ember az érettségi után sem. Tetszik nekünk itt Nyíregyházán. Maga a város is remek, kellemes hangulata van, és a Luther-kollégium is színvonalas. Az evangélikus gimnáziumok diákjainak lehetőséget ad a megismerkedésre, rengeteg kapcsolatra tetünk szert, illetve olyanokkal is találkozunk, akikkel másutt már megismerkedtünk, és itt egymásra ismertünk az éneklő tömegben. Élvezem az egyetemista létet, de természetesen nagyon más, mint a líceum közössége volt, úgyhogy minden alkalmat megragadok, hogy meglátogassam a régi iskolámat, együtt lehessenek ezzel a közösséggel.

KOVÁCS MÁTÉ, a soproni Berzsényi Dániel Evangélikus Gimnázium (Líceum) és Kollégium tizenegyedik tanulója: Kilencedikes

és az utazástól kicsit elfáradva hallgattam a péntek esti koncertet, a csellista játéka nagyon tetszett. Egyébként megérte eljönni, látni, hogy mindenféle korosztály együtt van, mindenkinek más az érdeklődési köre, de mindenki szeret énekelni – és ezért vagyunk itt.

kem a zene az életem, a gimnázium után népzene tanszakon szeretnék továbbtanulni. A kórustalálkozóknak pedig másodsorú vagyok résztvevője. Nagyon jó, hogy nem verseny, mert nem kell izgulni, de közben lehet ismerkedni.

GÁL ESZTER, a Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium nyolcadikos tanu-

lója: Negyedik éve vagyok a Luther Márton Kollégium lakója, beköltözésemkor már működött a kórus. Főleg egyházi

PÁRKAI ISTVÁN Kossuth-díjas karnagy, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem nyugalmazott professzora: A gyerekek annyira nem ismerik egymást! Pedig mégiscsak jó tudni egymásról. Arról nem is szólva, hogy éppen zenei vonalon az egész országban óriási nehézségek vannak. És a gyerekek alig hallanak másokat, tehát nincs összehasonlítási lehetőségük. Itt a gyorstanulási versenyen előadandó dabra való felkészüléshez mindenkinek azonos idő állt a rendelkezésére, de persze jelentős különbségek vannak attól függően, hogy milyen a társaság összetétele. Ha például olyan gyerekek vannak a kórusban, akik hangszert is tanulnak, azok óhatatlanul komoly előnyben vannak – főleg ritmikai szempontból. Nekem a tanárok betanítási módszeréről is adott ez némi felvilágosítást... A gyakorlottság sokat számít, meg az, hogy van-e a szólamban „vezérürü”. De több tapasztalatot hoz egy ilyen kísérlet, mint amennyit megfogalmazunk.

Johannes Rau igehirdetései magyarul

Bensőséges, kedves alkalom színhelye volt február 21-én a Magyarországi Református Egyház Zsinatának ülésterme. Ekkor került sor a Johannes Rau (1931–2006) egykori észak-rajna-vesztfáliai (szociáldemokrata) miniszterelnök (1977–1998), majd német szövetségi elnök (1999–2004) igehirdetéseit, bibliamagyarázatait tartalmazó kötet bemutatására. Az eseményre rövid látogatásra Budapestre érkezett özvegye, Christina Rau, Matthias Schreiber, az egykori titkár, a kötet szerkesztője és kiadója, illetve Christian Dräger, a Rajna-vidéki Egyház alelnöke. A bemutató jelen voltak a magyarországi egyházak vezetői és képviselői, közöttük Ittész János evangélikus elnök-püspök.

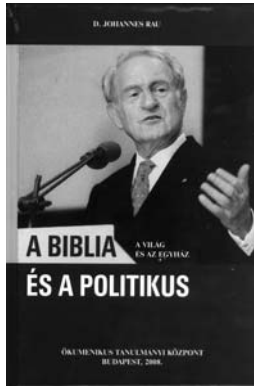
Bölcskei Gusztáv tiszántúli püspök, a református zsinat lelkes elnöke házigazdaként köszöntőjében elmondta: idén Magyarországon a Biblia évében – amelynek mottója: „Boldog, aki olvas...” (Jel 1,3) – különösen is jelentős egy ilyen kiadvány, amely mindnyájunkat érdeklő kérdésekről szól, és amely által láthatjuk, hogy a döntő az, ami összeköti a különböző felekezeteket.

Felidézte a könyvből mindjárt az első elmélkedés bevezetését a pap és a rabbi esetéről, akik egy konferencián közös szobába kerültek. „Tegnap késő este, remélem, nem zavartam, és jól el tudott aludni – bár a lámpát sokáig nem kapcsoltam le – így kért bocsánatot a pap a rabbitól. »Szóra sem érdemes, egyáltalán nem zavart – válaszolta a rabbi. Ámde a pap így folytatta: »Tudja, ha esténként legalább fél óráig nem olvasom a Bibliát, nem bírok nyugodtan aludni.« »Milyen érdekes – jegyezte meg a rabbi –, én pontosan fordítva vagyok ezzel. Ha esténként fél óráig Isten igéjét olvasom, nem tudok jól elaludni.« (9. o.)

Christina Rau felidézte férje élményét, amely meghatározó volt abban, hogy harcba szállt az igazságtalanság ellen: egyszer a villamoson látott egy férfit, aki maga elé tartotta az akatáskáját; az akkor még gyerek csak akkor vette észre az addig eltartak sárga csillagot, amikor a férfi leszállt...

Johannes Rau gyakran járt különböző delegációkkal Magyarországon, és fontosnak tartotta az egyházakkal, elsősorban a saját felekezettel való kapcsolatot is. 1985-ben a Budapesti Református Teológiai Akadémia tiszteletbeli doktorává avatta. Felesége is szívesen emlékezett vissza az Ökumenikus Tanulmányi Központ 1997. évi közgyűlésén, a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnáziumban *A keresztyénség és a politika* címmel tartott előadásra, amelynek szövege a könyvben is olvasható (126–134. o.). Szövetségi elnökként viszont úgy látta jónak, hogy nem tart igemagyarázatokat.

Matthias Schreiber, az egykori titkár és a kötet szerkesztője ezt az alkalmat ragadta meg, hogy átadja az özvegynek a könyv már korábban megjelent japán fordítását. A kötet témájával kapcsolatban felidézte az ismert dilemmát: szabad-e imádkozás (eredetileg tóraolvasás) közben dohányozni? Azt nem, de fordítva annál inkább. Vagyis a keresztyén embernek nem a legfőbb célja a politikában való részvétel, de politikusként is megmaradhat keresztyének.

Christian Dräger egyházi alelnök emlékeztetett arra, hogy Rau ismert politikusként is megmaradt a zsinat és az egyházi vezetés egyszerű tagjának (1965–1999). 1999-ben, búcsúzásakor a zsinat felállva, szünni nem akaró tapssal ünnepelte, aminél nagyobb megtiszteltetést elképzelni sem lehetett.

Tóth Károly nyugalmazott dunamelléki református püspök, az Ökumenikus Tanulmányi Központ elnöke, a kötet fordítója elmondta: nagyon örül, hogy a Biblia éve alkalmából megjelenhetett ez a kötet. Szándékosan nem az eredeti címét adta a magyar fordításnak (*Wer hofft, kann handeln* – Aki remél, az cselekvőképes [röviden: Cselekvő reménység]), hanem inkább a két, egymástól látszólag távol álló főnevet helyezte egymás mellé. Meghatottan idézte fel az egykori, mindig segítőkész és szeretetteljes jó barát alakját.

Befejezésül hadd idézzünk egy hosszabb részletet a Potsdamban 1993-ban tartott igehirdetésből (38–42. o.), amely azóta csak még aktuálisabb lett: „Isten országa eljövételének kérése végigvonul minden korban az egész világon és az egyházakban. Még akkor is, ha minket, keresztyéneket már nem érdekel, és az sem, hogy el kell jönnie. Az emberek pedig újra meg újra megkísérik a mennyországot ezen a földön megvalósítani. Látjuk, hogy az emberek mindenütt szüntelenül megpróbálják, hogy a maguk mércéje és elképzelése szerint határozzák meg, mi az, ami az embereket boldoggá teszi. Hát nem így alakultak ki a nagy ideológiák? És a hírhedt diktatúrák? Ezekben valakik kitalálták, hogy miként kell kinéznie ma a földön Isten országának. Emiatt alkottak emberek ideológiákat, hogy a népek életét ezek szerint formálják. Néha az a benyomása az embernek, hogy a keresztyénektől elpártolt a reménység, és a másik oldalra állt, átpártolt a világnézetekhez és az ideológiákhoz. Míg korábban az egyház története során szóval meg a reménység, addig ma már azt akarják, hogy a földön valósuljon meg az Isten országa. Különösen az elmúlt évtizedekre volt ez jellemző, pedig mindenütt kudarcot vallott a kísérlet. Némelykor az a benyomása az embereknek, hogy a keresztyének azért olyan szomorúak és kedvetlenek, mert nem hisznek többé abban, hogy eljöhét a földön az Isten országa. Mégis nagyon is szükséges lenne készülni a fogadására.”

■ SZENTPÉTERY PÉTER

D. Johannes Rau: *A Biblia és a politikus. Prédikációk, meditációk, igemagyarázatok. Ökumenikus Tanulmányi Központ, Budapest, 2008. Ára: 950 forint.*

Éljük az Igét

Bemutatták Chiara Lubich új könyvét

„Az Evangélium nem a vigasztalások könyve, aminek kizárólag fájdalmas pillanatokban menekülünk választásért, hanem az élet törvényeinek kódexe, mely minden életkörülményre vonatkozik. Ne csak olvassuk, hanem emésszük meg» lelkünkkel e törvényeket, hogy minden pillanatban Krisztushoz tegyünk hasonlóvá minket.” (Chiara Lubich)

1943-ban Chiara Lubich és első társnői újra fölfedezték az evangéliumot, és elkezdtek együtt megvalósítani. Személyes és közös életük nemsokára jelentősen megváltozott. Az első kis csoport nagyon hamar mozgalmá szelődött. A Fokoláre azok közé a virágzó egyházi mozgalmak közé tartozik, me-

lyekről II. János Pál pápa úgy nyilatkozott, hogy az a Szentlélek válasza korunk drámai kihívásaira.

Egy meghívóval együtt kaptam a fenti idézetet, könyvbemutatóra szólót és egész életre elfoglaltságot adott. Valószínűleg az evangéliumot – így foglalhatjuk össze felhívásukat. „Megértettük, hogy a világnak az evangélium gyógyító erejére van szüksége, mert csak az Örömhír képes visszaadni számúra azt az életet, amely hiányzik belőle. Ezért éljük mi az Élet Igéjét.” (Chiara Lubich)

A Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Karának dísztermében február közepén bemutatott kötet az *Éljük az Igét* címet viseli, szerzői pedig a következőképpen olvashatók a kötet címlapján: Chiara Lubich és más keresztyének.

A könyvbemutató jelen volt többek között Bíró László kalocsai-kecskeméti segédpüspök, a Központi Papnevelő Intézet rektora; D. Szezik Imre nyugalmazott evangélikus püspök, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának elnöke – mindketten méltatták is a kötetet –, illetve Vale Ronchetti és Giuseppe di Giacomo, Lubich közvetlen munkatársai.

A méltatásokat, hozzászólásokat zenekötete össze és a Fokoláre Mozgalom néhány magyarországi tagjának tanúságtétele egészítette ki.

Végül egy személyes élmény: amikor ezek között az emberek között járok – s ezt már nem először tehettem –, mindig több leszek.

■ MUNTAG ANDRÁS

Enyhíteni Kenya kínjain

Beszélgetés Bálintné Kis Beátával

► Az evangélikus sajtót figyelemmel kísérők számára nem ismeretlen a nyíregyházi származású evangélikus Bálint család. Dr. Bálint Zoltán és felesége, Beáta gyermekeikkel jó néhány éve élnek és dolgoznak a világ távoli pontjain: hat évet töltöttek Zimbabwében, négyet Pápua Új-Guineában, néhány esztendője pedig a Kelet-Afrikában, az Egyenlítő mentén fekvő Kenya fővárosa, Nairobi az otthonuk. Az elmúlt húsz évben sokszor beszámoltak szolgálatukról különböző fórumokon: rádióban, televízióban, a Misszió magazin hasábjain éppúgy, mint gyülekezeti szeretetvendégségeken vagy a Szélrózsza országos evangélikus ifjúsági találkozók, avagy Tamás-miséen. Az Evangélikus Élet ez alkalommal Beátát szólította meg kérdéseivel.

– Csaknem három évvel ezelőtt egy újabb afrikai ország lett az otthonuk. Ezúttal hogyan kerültek a harmadik világba?

– Másként történt, mint az első két esetben. Most a FAO-nak, az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezetének a megbízásából vagyunk itt. Férjem, Zoltán egy Szomáliában zajló nagyszabású projekt vezetője, melynek feladata az ország domborzati, vízrajzi, éghajlati, talaj- és növényzeti viszonyainak feltérképezése. Ez az adatbázis más fejlesztési projektek, a mezőgazdasági termelés, állattartás, élelmiszer-biztonság megteremtésének alapjául szolgál.

– Január első heteiben aggodva hallgattuk a kenyai tudósításokat...

– December 27-én parlamenti választások zajlottak az országban. Korábbi tapasztalatainkból tudjuk, hogy a harmadik világban a választásokat kisebb-nagyobb csetepaték kísérik, de ami itt az eredmény kihirdetését követte 29-én, arra senki nem számított. Valóságos törzsi háború robbant ki egy szempillantás alatt a kikujuk és a luók között, néhány város és Nairobi nyomornegyedei szó szerint csatateré váltak.

Mi január 2-án érkezünk vissza a karácsonyi szabadságunkról, a harcok kelles közepén. Egy csendes kertvárosi részen lakunk, ahol nem történt semmi; csak annyit tudtunk, hogy nem szabad az utcára menni, a belvárost körülvette és lezárta a rendőrség, hogy a pusztítást megakadályozzák. Az üzletekben nem volt élelem, mert a dolgozók nem jutottak el a munkahelyükre, és a szállítók sem mozdulhattak. Ijesztő a helyzet volt.

Az összecsapások szomorú „eredménye” több száz halálos áldozat, mintegy kétszáz ezer, otthonából elkergetett ember, leégett városrészek, templomok és az ország végső gazdaságában bekövetkezett mérhetetlen kár. Mára nagyrészt visszaállt a béke, de most, február közepén sincs megnyugtató megoldás, folynak a tárgyalások. A nemzetközi közvélemény is nagy figyelmet fordít Kenyára, senki sem szeretné, ha Szomá-

lia, Uganda vagy Zimbabwe sorsára jutna. A keresztyének pedig világszerte könyörögnek a békéért.

– Bárhol élnek is, az Ön egyik feladata nyilvánvalóan a biztos családi háttér megteremtése. De emellett, úgy tudom, részt vesz egy projektben is...

– Önkéntesként aktívan bekapcsolódom a gyülekezetünk által létrehozott alapítvány munkájába. Ennek célja a nyomornegyedekben működő evangélikus gyülekezetekhez tartozó árvák, özvegyasszonyok, utcagyerekek megsegítése. Hihetetlen körülmények között, nélkülözésben és betegségben élnek itt az emberek. Sok az alultáplált, éhez, árva gyermek. Az ő testi-lelki fejlődésüket igyekszünk elősegíteni.

Kenyai kisiskolások között

Néhány hónapja a magyar evangélikus testvérek és az Evangélikus Külmissziói Egyesület anyagi támogatásának és imaháttérének köszönhetően felpezsdült a munka: erre az egyik példa, hogy tavaly heti két alkalommal adhatunk napi egyszeri meleg ételt harminc árva gyermeknek, az idén pedig a hét öt napján van lehetőségünk erre. Nagy terünk megvalósításába, az utcagyerekek rehabilitálásába is belekezdhetünk. Sokat tudnék erről mesélni, Isten nagyon a szívemre helyezte ezt az ügyet.

– Evangélikusok Kenyában? Mit kell róluk tudnunk?

– Kenyában együtt élnek protestánsok, katolikusok, iszlám és törzsi vallásúak. Egymás hitének tiszteletben tartása a jellemző, a keresztyéneknek sem kell félniük. Az evangélikus egyház nem nagy, mintegy százezer főt számlál. A lelkészek többsége helyi, de néhány misszionárius lelkész is szolgál.

– Magyarország közel hatezer kilométerre van Nairóból, mégis egyre több evangélikus gyülekezet számára válik természetessé, hogy segít...

– Az utóbbi években időmet és szívemet megosztom Kenya és Magyarország között. Évente kétszer hazamegyek; ilyenkor a gyerekeinkkel vagyok, ügyeket intézek. A múlt év november–decemberét is otthon töltöttem. Az adventi időszakban alkalmam volt számos gyülekezetben beszámolni itteni életünkről, munkánkról, gyülekezetünkről és legfőképpen az alapítvány tevékeny-

ségéről. Elmondhatom, hogy halló fülekre és érző szívekre találtam.

A támogatás egyik módja az volt, hogy magyarországi evangélikusok olyan kézműves tárgyakat vásárolhattak, amelyeket szegény emberek, főként özvegyasszonyok készítettek. Ezekből saját poggyászámban vittem haza jó néhányat, és egyes gyülekezetek, könyvtár-terjesztések árusították őket. Mivel otthon sok örömtől szereztek az érdekes afrikai tárgyak, ékszerek, az itteni emberek életén pedig jelentősen könnyít az ebből származó bevétel, ennek folytatása is lesz.

– Mikor hallhatunk legközelebb a bádogyárosokban folyó diakóniai munkáról?

– Március végén ismét hazautazom néhány hétre; több gyülekezettől is kap-

tam már meghívást, hogy ez idő alatt tartsak náluk beszámolót. De a legnagyobb lehetőség júliusban a Szélrózsza lesz, amelyen a külmissziói egyesület sátrat és időt kap; erre érdekes beszámolót, képeket készítünk Kenyáról. Annyit elárulhatok, hogy a sátorban maszár ruhás fiatalok várják majd az érdeklődőket, és bőven lesz megvásárolható ékszer, zebra, elefánt...

– Izgalmas két évtized van a család mögött. Első útjuk óta a gyermekek felnőttek, és úgy tűnik, hogy a pályaválasztásukat illetően édesapjuk nyomdokaiba lépnek...

– Első utunkra háromtagú családként indultunk az akkor egyéves Anikóval, aztán Zimbabwében megszületett Marci fiunk. Ők gyakorlatilag harmadik világbeli országokban nőttek fel. Nemcsak otthon érzik magukat, nemcsak minden szabad percüket igyekeznek itt tölteni, hanem ismerik is és átérzik az itteni emberek életét. Kisgyermekként és serdülőként végignézték, hogy édesapjuk vízépítő mérnök-ként mennyi szenvedő, nélkülözésben nőtt fel, tudott segíteni azzal, hogy élelmet nyújtott az éhezőknek és vizet a szomjazóknak. Mikor pályaválasztásra került a sor, nem álltak nehéz döntés előtt: ma a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Építőmérnöki Karának hallgatói. Mindketten vízépítő mérnökök lesznek. De nemcsak szakmailag készülnek édesapjuk nyomdokaiba lépni, hanem életszemléletükkel és – ha lehetőséjük lesz rá – életmódjukkal is.

■ HORVÁTH-HEGYI OLIVÉR

HIRDETÉS

Pályázat lelkesi állásra

Megüresedett a Vecsési Evangélikus Egyházközség lelkesi állása. A lelkesválasztást előkészítő folyamat a meghirdetés szakaszába lépett. Az egyházközség várja azoknak a lelkeseknek a jelentkezését, akik szolgálatukat szívesen folytatnák Vecsésen, illetve a Gyálon és Üllön levő szórványokban.

Az elvándorló szolgálatról, a körülményekről és a díjleléről részletes információ kérhető a Dél-Pest Megyei Evangélikus Egyházmege esperesi hivatalában (2721 Pilis, Kossuth Lajos u. 34.). E-mail: a.gyorgy.kramer@lutheran.hu címre kérünk; személyes kapcsolatfelvétel a 20/824-2966-os egyházi mobilszámon vagy a 30/626-8309-es telefonszámon lehetséges. A pályázatokat – önéletrajz pályaképpel, a motiváció ismertetésével, a gyülekezeti szolgálatra vonatkozó tervekkel, elképzelésekkel – postai úton 2008. március 31-ig (postabélyeg kelte) a Dél-Pest Megyei Evangélikus Egyházmege esperesi hivatalába kell megküldeni.

A gyülekezet presbitériuma fenntartja magának a jogot arra, hogy a pályázatokat előzetesen értékelje. Az új lelkes megválasztásáról a törvényben meghatározott eljárás szerint a gyülekezet közgyűlése dönt.

Ima a pizzériában

„A székely parasztember bement az udvarhelyi vásárra, hogy az egyik tehenét eladja. Miután az üzletet nyélbe ütötte, tehenétől megszabadulván beült az egyik vendéglőbe, hogy megebédeljen. Amikor a pincér elvitt az ételt, a parasztember jó katolikus módjára keresztet vetett, megimádkozott, és így látott neki az étkezésnek. A szomszéd asztalnál négy fiatalember emelgette a szájához a jóféle csíki sört tartalmazó flaskákat, s közben ámulva nézték, mit művel az öreg, hogyan rajzolja magára a keresztet, és hogyan imádkozik. Egyikük, vévén a bátorságot, odafordult hozzá, s megkérdezte:

– Bátyám, maguknál otthon mindenki így csinálja?

Az öreg lenyelte a falatot, megtörölte a bajuszát, s komótosan válaszolt, imígyen:

– Hát, nem mindenki. Mert ezt nem teszik se a teheneim, se a disznaim, de még a szamaram se. Amúgy mindenki más igen.”

Nos, hogyan is állunk az asztali áldás kérdésével? Szomorú tapasztalatom, hogy bizony sokan nem gyakoroljuk ezt a keresztény szokást. Csak egyszerűen fogjuk a kanalat, és máris kanalazzuk a levest. Vagy ha vendégségben, étteremben étkezünk, kicsit tán körülményesebben, de ugyanily módon esünk neki az ételnek. Semmi hálaadás, semmi ima; pontosan úgy cselekszünk, mint Isten alacsonyabb rendű teremtményei, akik viszont nem tudnak imádkozni.

Mindez csak azért jutott az eszembe, mert egy tévéreklámon akadt meg a tekintetem, meg akadt el tőle a lélegzetem. Mert vannak beszélget. Kérni az egyik: „Ti is imádkoztok otthon ebéd előtt?” Mire a

másik: „Mi nem, az én anyukám tud főzni...” Ha-ha-ha, jó vicc.

Most abszolút nem érdekes, mi akar ránk szólni a reklám, s az sem, hogy egyébként a gyermeki humor vagy félreértés kitapintható a kis párbeszédben. Gondom azzal van, hogy egy reklámban a sok keresztény ember számára szent és komolyan vett asztali áldást, asztali imát gúnyolják ki a reklám készítői. Nosza hát, ne vessünk egy jót ezeken, akik itt ájtatoskodnak, mikor rávethetnék magukat a teli tála-tányérra! Ehelyett körülmenyeskednek, szenteskednek...

Sosem értem, miért és miként lehet gúny tárgy az, ami másoknak szent. No de hát ilyen korban élünk. Most az a sikk, ha az értéket, a jót, a szépet sárral lehet összemaszatolni, s jókat lehet kacagni azokon, akik ragaszkodnak ezekhez a számukra szent dolgokhoz.

Igenis, mi a gyermekeinket úgy neveltük, hogy mindig elmondjuk az asztali áldást, minden étkezés előtt. Akkor is, ha étteremben vagyunk. Csendben, nem tüntetőleg, de kedvenc pizzériánkban is összekulcsoljuk a kezünket, mikor egy-egy név-, születésnapra vagy éppen csak „csapaterősítés” céljából betérünk oda. Addig nem fogunk hozzá az étkezéshez, amíg meg nem köszöntük Istennek a terített asztalt mellett is. És több minden más mellett az is megkülönböztet minket az állatoktól, hogy mi rövid imával kezdjük el az ebéd elköltését.

Mert vannak országok, ahol ma is gyermekek milliói éheznek. És mert né-

pünk múltjában sem ment mindig ilyen jól. Csak a kenyérünk meglegyen – mondogatja a magyar ember. És keresztet rajzol a kés hegyével a kenyérré, mielőtt főlészelné. Vajon teszi-e még?

A gond akkor kezdődik, amikor már templomba járó emberek is elfeledkeznek az asztali áldásról. Lelkészként keresztelési ebéd, lakodalomban bizony sokszor látom a zavart arcokat: most akkor mi van? De aztán csak összekulcsolódnak a kezek, s felidéződik a messi múltból az imádság: „Jöjj, Úr Jézus, áldj meg minket, mindennapi kenyérünket!”

Legalább mi maradjunk néhányan, akik – dacolva a korszellemmel, ha kell, az árral szemben haladva – ragaszkodunk a régi és szent dolgokhoz. Gondviselő Istenünkért, de önmagunkért is.

■ LUPTÁK GYÖRGY

Az Északi Egyházkerület egyik legapróbb – még szerveződő – gyülekezete Budakeszi. Képünkön az „Aprókkal az aprókért” elnevezésű akció perselyét a gyülekezet egyik legapróbb tagja adja át a Deák téren Cselovszky Ferenc igazgató lelkésznek.

■ LACKNER PÁL felvétele

Kedves Gyerekek!

► Mostani hatrészes sorozatunkban Ákossal és Matyival, a két jó barátal képzeletben egy gyülekezeti rajzsakkörön vehettek részt, amelyet Szépdombi Zsolt festőművész tart. Zsolti bácsi minden alkalommal egy-egy bibliai személynél és a szüleiről mesél. A sakkörös gyerekek lefesthetik a családot, ti pedig megoldhatjátok a hozzájuk kapcsolódó feladatokat. A helyes megfejtéseket – akár a hatodik rész után összegyűjtve – küldjétek el szerkesztőségünk címére (Evangelikus Élet szerkesztőség, 1085 Budapest, Üllői út 24.). A borítékra írjátok rá: Gyermekvár. Jutalmul ajándécsomagot kaptok.

5.

Amikor a fiúk megérkeztek a terembe, az asztalnál mindenkit egy tányér lencsefőzelék várta.

– Ez biztosan a mai bibliai történet miatt van itt – mondta Matyi. – De kivel kapcsolatban is tanultunk a hittanórán a lencsefőzelék? Nem jut eszembe.

– Jákóbbal és Ézsauval. Tudod, amikor egy tál lencsefőzelék szerezte meg Jákób a testvérétől az elsőszülöttségi jogot.

– Igazad van! De mit gondolsz, megehetjük ezt a főzeléket? Olyan éhes lettem!

– Hát persze, azért van itt – mondta mosolyogva Zsolti bácsi.

Miután a gyerekek bekanalazták az ételt, körbeültek, hogy meghallgassák a történetet.

– Izsáknak és Rebekának sokáig nem született gyermekük. Ám az Úr meghallgatta imáikat, és egyszerre két fiuk született; ikertestvérek. Az idősebbiket, aki vöröses volt és mindenütt szőrös, Ézsau, a fiatalabbikat pedig Jákóbnak nevezték el. Amikor felnőttek, a báty vadászattól élt, az elejtett vadból pedig ízletes ételt ké-

szített. Izsák, az apjuk jobban szerette őt, míg Rebeka a fiatalabb fiát kedvelte jobban. S ahogyan az óra elején mondtátok, Jákób, a ravaszabb egy tál lencsefőzelék szerezte az elsőszülöttségi jogot. Ezzel az örökségből kétszeres rész járt neki.

Később az apai áldást is csalással vette el a testvérétől. Történet ugyanis, hogy Izsák már nagyon megöregedett, és meg is vakult. Magához hívatta Ézsaut, és azt mondta neki: „Menj ki a mezőre, lőj nekem valami vadat. Készítsd el, ahogyan én szeretem. Majd hozd ide, hadd egyek belőle, utána megáldalak, mielőtt meghalok.”

Ézsau el is ment, hogy megtegye, amit apja kért. Rebeka azonban hallgatózott, és nem tetszett neki, hogy a férje Ézsaut akarja megáldani. Ezért így szólott Jákóhoz: „Azt mondom neked, hogy menj ki a nyájhoz, hozd ide a két legszebb kecskegidát! Én majd elkészítem, ahogyan apád szereti. Te pedig beviszed neki, mintha te lennél Ézsau, és téged fog megáldani.” „De hát mi lesz majd, ha megtapogat, és érzi rajtam, hogy én nem vagyok szőrös, mint a bátyám?” – aggodalmaskodott Jákób. Ám anyja erre is ta-

GYERMEKVÁR

Rovatgazda: Boda Zsuzsa

lált megoldást: felöltöztette őt Ézsau legsebbe ruhájába, a karjára és a nyakára pedig a kecskegidák bőrét borította. Így vitte be Jákób az apjának az ételt.

Izsáknak gyanús lett, mert a hang, a melyet hallott, nem Ézsaué volt, de amikor megtapogatta a fiút, a kecskegidabőr miatt szőrösnek érezte a karját. A ruha pedig a mező illatát árasztotta, így végül Jákóbot áldotta meg az apai áldással.

A fiú épp hogy kilépett a sátorból, amikor megérkezett Ézsau, és bevitt az ételt az apjához. Ekkor derült ki a csalás. A báty nagyon dühös lett öccsére, és bosszút akart állni rajta. Rebeka, amikor ezt meghallotta, elküldte Jákóbot a testvérehez, hogy ott várja ki, amíg Ézsau haragja lecsillapszik. Így is történt. Sok év múlva találkoztak újra, de akkor már nem haragudott Ézsau, hanem megbocsátott Jákóbnak.

Fejtsétek meg a titkosírást, és megtudjátok, mikor mondta meg az Úr Rebekának azt, hogy az idősebb testvér leszármazottjai fognak szolgálni a fiatalabbnak!

RAJZ: JENES KATALIN

Pénztárosok és tisztségviselők találkozója

Akár már hagyományosnak is nevezhető összejövetelnek adott otthont február 23-án a dabas-gyóni gyülekezet. László Milán vendéglátó lelkész (aki a tavalyi alkalmon még nem volt jelen, hiszen 2007. augusztus 15-e óta szolgál Gyónon feleségével, Valentínyi Erzsébettel) nagy megtiszteltetésnek és lehetőségnek nevezte a pénztárosok és tisztségviselők évenkénti találkozóját, melyen ezúttal közel félszázan vettek részt a Dél-Pest Megyei Egyházmegye szinte mindegyik gyülekezetét képviselve. Jó néhány egyházközségből a lelkész is elkísérte a gyülekezet pénztárosát, könyvelőjét, felügyelőjét vagy gondnokát.

László Milán áhítata után a csoport egyik része az egyházmegyei pénztáros asszony és a számvévszéki elnök vezetésével az aktuális pénzügyi és könyvelési kérdésekkel ismerkedett a január végén megjelent gazdasági körlevél, illetve a számvévszéki ajánlása alapján. (A gyülekezeteknek március közepére kell elkészülniük a zárszámadásokkal és a

következő év költségvetésével.) Egy másik csoport Krámer György esperessel vount az egy szomszédos helyiségbe az esperesi látogatások tematikájának megismerése végett. Mindkét csoportot komoly munkában találta a déli harangzó, így a gyóni asszonyok által készített ebéd elfogyasztására a tervezettnél kicsit később került sor.

A kitűnő ebéd után e sorok írójának a feladata volt az egyházmegye működését segítő – a törvény által is előírt – szabályzatokra irányítani a figyelmet. A szervezeti és működési, az iratkezelési, a leltározási és nem utolsósorban a pénzkezelési szabályzat pontjait mindenki nagy érdeklődéssel figyelte, hiszen a bemutatott anyag mintaként szolgált azoknak a gyülekezeteknek is, amelyekben még ez előtt a munka előtt állnak.

A felelőbb konstruktív bizonyult együttlét Krámer György esperes Mt 5,14 alapján tartott áhítatával zárult.

■ BAK PÉTER
egyházmegyei felügyelő

HETI ÚTRAVALÓ

Ha a búzaszem nem esik a földre, és nem hal meg, egymaga marad; de ha meghal, sokszoros termést hoz. (Jn 12,24)

Böjt 4. hetében az Útmutató reggeli s heti igéi az Úr Krisztus áldozatát hirdetik, aki testét adja a világ életéért. Hogy miként

történik ez, arról maga Jézus szól vezérigénkben, nem csak az őt ott látni kívánó görögöknek. Mi testi szemmel nem láthatjuk őt, de szolgálhatjuk tanítványként, és – ahogyan Jézus mondja – „ahol én vagyok, ott lesz az én szolgám is” (Jn 12,26). A vigasztalás szolgálatában követhetjük Pál nemes példáját, „hogy mi is megvizsgálhassunk másokat minden nyomorúságban, azzal a vigasztalással, amellyel az Isten vigasztal minket” (2Kor 1,4). Így dicsőíthetjük az irdalom Atyját, s együtt örülhetünk Jeruzsálemmel! „A népek pedig irdalmáért dicsőítsék az Istent” – Károli így folytatja: „Örüljétek, pogányok, az ő népével együtt.” (Róm 15,9.10) Böjt közepén mi, „keresztények, örvendezzünk, mert országol mi királyunk, fénylik immár ő zászlaja, haláltól minket megváltá” (GyLK 660,1) Isten jósága hűségére kötelez; a pusztában mannaival táplálta népét, mielőtt bevitt volna „olyan földre, ahol nem kell szükösen enned a kenyeret”. Előképe az élet Kenyerének: „Így add tudtadra, hogy nemcsak kenyérről él az ember” (5Móz 8,9.3), hanem Isten igéjével is! Jób átélt: Istennek mindig igaza van, akkor is, ha „ok nélkül szaporítja sebeimet. Lélegzetem sem hagy vennem, hanem keserűséggel lakat jól.” (Jób 9,17–18) Ám annak, aki minden élethelyzetben megmarad Krisztusban, teljes örömet ajándékozik. „Örvendezek, amikor ezt halom: az Úr házába megyünk!” (Zsolt 122,1; LK) Mert „nem ti választottatok ki engem, hanem én választottalak ki és rendellek titeket arra, hogy elmenjétek, és gyümölcsöt teremjétek” (Jn 15,16). Ez az „ingyen” kegyelem! „Mert nem ti találtatok meg engem, hanem nekem kellett titeket megkeresnem és hazahoznom, mikor Isten ismeretétől távol, idegenben tévelyegtetek, s kárhózatban ültetek.” (Luther) Búzaszem sorsú életünkre Pál így tekint: Jézus halálát, de életét is a testünkben hordozzuk. „Sőt ha a külső emberünk megromlik is, a belső emberünk mégis megújul napról napra.” (2Kor 4,16) És ennek a Krisztussal a szenvedésben megvalósuló közösségünknek nem a fizetése, hanem a gyümölcse, hogy részesedünk a dicsőségből. Jézus búzaszem sorsa az ő Atyjától kapott küldetés: „Azért szeret engem az Atya, mert én odaadom az életemet, hogy aztán újra visszavegyem.” A jó pásztor egyben a várva várt, de elvetett Messiás; „ti nem hisztek, mert nem az én juhaim közül valók vagytok” (Jn 10,17.26). Azoknak, akik hisznek benne, és szeretik őt, az igazság Lelkét adja, hogy pártfogójuk legyen. Visszavertelekor az élet Kenyere örök életé lesz tanítványai számára is: „...ti megláttok, mert én élek, és ti is élni fogtok.” És nyilvánvalóvá válik a mi örömiünk forrása is: „Azon a napon megtudjátok, hogy én az Atyámban vagyok, ti énbennem, én pedig tibennetek.” (Jn 14,19.20) „Jézus él, én is vele! (...) Ott leszek, hol Uram van: / Ez az én bizodalomam.” (EÉ 223,1)

■ GARAI ANDRÁS

HIRDETÉS

Pályázat iskolaigazgatói állásra

Az Alberti Evangélikus Egyházközség presbitériuma pályázatot hirdet az Alberti Evangélikus Általános Iskola (Albertirsa, Pesti u. 110.) igazgatói állására.

A pályázat feltételei: szakirányú végzettséget igazoló felsőfokú oklevél, legalább ötéves szakmai gyakorlat. Elvárás a szakirányú vezetői szakvizsga vagy a megszerzésének a vállalása.

A pályázat iránti állás 2008. július 1-jétől tölthető be. A megbízás hat évre szól.

A munkakörhöz kapcsolódó juttatások: bérezés, vezetői pótlék a Kjt.-ben meghatározottak alapján. Lakást nem tudunk biztosítani a pályázó részére.

A pályázat benyújtásának határideje az Oktatási Közlönyben való megjelenéstől számított 30. nap.

A pályázat elbírálásának határideje: 2008. június 20.

A pályázatnak tartalmaznia kell a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, önéletrajzát, részletes szakmai önéletrajzát, az iskola vezetésére vonatkozó szakmai programját, szakmai helyzetelemzésre épülő fejlesztési elképzeléseit. A pályázat-hoz mellékelni kell a legmagasabb iskolai végzettséget igazoló okmányok hiteles másolatát, érvényes erkölcsi bizonyítványt, keresztlevelet és lelkészi ajánlást.

A pályázat kiírója biztosítja a pályázó részére a szükséges mértékű tájékoztatást, és lehetővé teszi az iskola megtekintését.

A pályázatot zárt borítékban, „Intézményvezetői pályázat” megjelöléssel kell benyújtani. Postacím: Lelkeszi hivatal, 2730 Albertirsa, Pesti út 106. Telefon: 53/370-179.

A közoktatási intézmények vezetőinek megbízására és ennek feltételeire vonatkozó hatályos előírásokat a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. tv. (Kt.) és az 1/1990. (VI. 8.) MKM-rendelet, valamint az MEE 2005. évi VIII. tv. 60. § (1-4) tartalmazza.

„Odaát Bachnak szeretnék fújtatni”

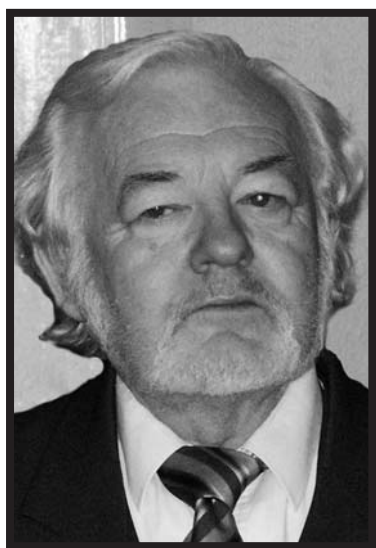
In memoriam Nagyváti Pál (1946–2008)

Nagyváti Pál testvérünk életét, szolgálatait három pontban foglalhatjuk össze: sokoldalú művészi fogékonyság, egyháza iránti szeretet és a megharcolt hit.

Nyíregyházi templomépítő ősök leszármazottjaként háromgyermekes családban nevelkedett. Meghatározó volt számára apja hitvalló bátorsága, ahogy az ötvenes években kiállt hitért, egyházáért. Édesanyja családott összetartó szeretete is gazdagította életét. A zene és a teológiai izgalmas világa Gáncs Aladár szolgálata vezette be, tőle tanulta meg a lutheri teológia és a bachi zene mélységeit, ő indította el az egyházi zene útján. Foglalkozott fafaragással, festéssel, imaházaink berendezésével is. Akkor, amikor elköszönünk tőle, mégsem művészi tehetségét szeretném kiemelni. Nem is azokat az élményeket, találkozásokat, amelyek ihlettek őt. Művészetek iránti vonzalma, a bennük való elmélyedése mind egyetlen célt szolgált: az Isten láthatatlan világát láthatóvá, hallhatóvá formálni. Autodidakta emberként Pali nem művésznak, hanem a művészetek eszközével is Istent szolgáló embernek tudta magát.

Iskolái végeztével több civil állásban dolgozott, majd 1979-től a nyíregyházi Nagytemplom kántoraként szolgált, folytatva elődei munkáját, az orgonaestekkel éppúgy, mint az énekkar vezetésével és az orgona felújításának megtervezésével.

Nagyváti Pál egyházszertete sem volt szokványos. Volt elképzelése, víziója arról, hogy milyen legyen az egyház, a gyülekezet: ennek megvalósulásáért orgonált, vezényelt, az Evangélikus Teológiai Akadémiára járt, prédikált, vakolt, látogatott, vitatkozott, ütközött, érvelt. A víziójában élő egyházkép pedig az ősi, biblikus, reformatori gyökerű látás volt az egyetemes papságról: egymás Krisztusaivá kell lennünk a hétköznapokban. További egyházi szolgálatait is

ez a lelkiület jellemezte a piliscsibai Béthelben, a fői kántorképzőben, a nyíregyháza-kertvárosi gyülekezetben, a Joób Olivér Szeretetintézményben.

Nagyváti Pál hite nyíregyházi gyökerű, de nem automatikusan átvett, tradicionális, formális hit volt. Hite formálta személyiségét is. A gyógyíthatatlan betegség hét évvel ezelőtt majdnem legyőzte őt. Szabadulását ebből a helyzetből nem csupán orvosi felkészültségének tudta be, hanem az életet adó Istennek. Úgy szolgált az utóbbi időben, hogy közben felkészült az elmenetelre is. Hite nem azt jelentette, hogy átfestette volna az elmenetellel kapcsolatos szorongásait, hanem azt, hogy hitével legyőzte a félelmét. Úgy ment el a bűnbánat és az úrvacsora szentségével megerősítve, mint egy utazó, aki mindent összepakolt, elrendezett, és szép csöndesen bezárja maga mögött az ajtót.

Én pedig remélem, hogy ha ő odaát fújthat Bachnak, akkor sokan leszünk, akik gyönyörködhetünk ennek a duónak a szolgálatában.

■ LABORCZI GÉZA

Evangélikus istentisztelet a Magyar Rádióban

Március 2-án, böjt negyedik vasárnapján 10.04-től istentisztelet hallhatunk az MR1 – Kossuth rádió hullámhosszán Bakony-szombathelyről. Igét hirdet Vancsai József lelkész.

ISTENTISZTELETI REND / 2008. március 2. – Budapest

Böjt 4. vasárnapja (Laetare). Liturgikus szín: lila.

Lekció: Jn 6,1–15; Gal 4,21–31. Alapige: Ézs 54,7–10. Énekek: 360., 365.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; de. 10. (német, úrv.) Andreas Wellmer; de. 11. (úrv.) Balicza Iván; du. 6. Bence Imre; **II., Húvösvölgyi út 193., Fébé** de. 10. (úrv.) Marschalkó Gyula; **II., Modori u. 6.** de. 3/4 II. Sztojanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv., családi) Fodor Viktor; **Csillaghegy–Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. (úrv.) Fülöp Attila; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. (úrv.) Bálintné Varsányi Vilma; **Újpest, IV., Lebástya u. 36–38.** de. 10. (úrv.) Solymár Péter Tamás; **Káposztásmegyér, IV. Tóth Aladár út 2–4.** de. 9. (úrv.) Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv., családi) Smidélusz Gábor; de. 11. (úrv., szuplikáció) Hámosi Péter; du. 6. Cselovszky Ferenc; **VII., Városligeti fasor 17.** de. fél 10. (családi) Asztalos Richárd; de. 11. (úrv.) Asztalos Richárd; **VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. Kertész Géza; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Kertész Géza; **VIII., Bláthy Ottó u. 10. (Betánia Szeretetszolgálat)** de. 9. (úrv.) Benkóczy Péter; **IX., Haller u. 19–21. I. emelet** de. 11. (úrv., énekes liturgia) Koczor Tamás; du. 7. (vespera) dr. Blázy Árpád; **XI., Kápolna u. 14.** de. fél 11. (úrv.) Benkóczy Péter; **Kerepesi út 69.** de. 8. (úrv., szuplikáció) Adámi Mária; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) dr. Blázy Árpád; de. fél 10. (úrv., családi) Liszka Viktor; de. 11. (úrv.) dr. Blázy Árpád; du. 6. (vespera) dr. Blázy Árpád; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. dr. Blázy Árpád; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Balicza Iván; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv., családi) Keczkó Pál; de. fél 12. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. (úrv.) dr. Karner Ágoston; **XIII., Frangepán u. 41.** de. fél 9. Kendeh György; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv., szuplikáció) Adámi Mária; **XIV., Gyarmat u. 14.** de. fél 10. (szuplikáció) Adámi Mária; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Szabó B. András; **Rákospalota, XV., Régi Főti út 75. (nagytemplom)** de. 10. (úrv.) Bátorvicsky Gábor; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. (úrv., családi) Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. (úrv.) Blatniczky János; **Mátyásföld, XVI., Prodam u. 24.** de. 9. (úrv.) Blatniczky János; **Rákoshely, XVII., Tessedik tér** de. 9. (úrv.) Kósa László; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. (úrv.) Kósa László; **Rákoscaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. (úrv.) Eszlényi Ákos; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. (úrv.) Eszlényi Ákos; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. (úrv.) Győri Gábor; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. (úrv.) Győri Gábor; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. (úrv.) Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. (úrv.) Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. (úrv.) Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. (úrv.) Zólyomi Máttyás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. (úrv.) Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. (úrv.) Endreffy Géza; **Budakeszi (református templom)** de. fél 9. Lacknerné Puskás Sára.

■ Összeállította: BODA SZUSZA

Elment „a Deák téri presbiter”

Éppen huszonöt évvel ezelőtt történt. A Deák téri presbitérium ülése után félre volt egy presbiter társam, akit addig személyesen nem ismertem. „Fasang Árpád vagyok – mondta –, szeretnék veled beszélni.” Neve ismerős volt. Gyorsan tisztáztuk, hogy hasonló nevű édesapja zenetudós, zongoraművész. Édesapját jól ismertem, akkortájt többek között a Diakónia szerkesztőbizottságának tagjai voltunk együtt.

Árpád elmondta, hogy csodával határos módon maradt életben. Átfürdött vakbéllel operálták, napokig élet-halál között volt. Ekkor megfogadta, ha felépül, keres egy ügyet, amelyben valamit visszaadhat abból a kegyelemből, amely őt életben tartotta.

Ezt az ügyet az Ordass Lajos ártatlanul meghurcolt püspök teljes rehabilitációjáért folytatott harcban találta meg. Ebben jelentős szerepük volt a Szépfalusi István által szerkesztett Ordass-köteteknek, az úgynevezett „lila könyveknek”. Fasang Árpád sokat segített ezek létrejöttében.

Következő ötlete – utólag visszakintve is – zseniális volt. Ekkor már eldőlt, hogy 1984-ben Budapesten lesz a Lutheránus Világszövetség nagygyűlése. Árpád írt egy levelet Káldy Zoltán püspöknek, amelyben javasolta, hogy a nagygyűlés alkalmából rehabilitálják Ordass püspököt, aki az LVSZ alelnöke is volt. A püspök, akit egész hosszú pályáján nyomasztott Ordass Lajos nagysága, elkövette a leg súlyosabb hibát: nem válaszolt. Így azután Árpád írt egy újabb levelet. Ezúttal Miklós Imre államtitkárnak, az Állami Egyházügyi Hivatal elnökének, és kérte közbenjárását Káldy püspöknel. Ez meg is történt, olyan formá-

ban, hogy figyelmeztették a püspököt, ne adjon ilyen magas labdát, írjon egy halogató, nem kötelező ígéretet tartalmazó választ. (Egyébként a nagygyűlésen meglehetősen zárt körben megkösörözték Ordass Lajos sírját, és együtt imádkoztak. Rehabilitációról hivatalosan nem esett szó.)

Káldy Zoltánt persze rendkívüli módon irritálta az eset – ahogy indulatosan mondta, a bázongorista akciója –, és minimális retorzióként utasította Hafenschner Károly Deák téri lelkész, hogy távolítsa el Árpádot a presbitériumból. Ő erre nem volt hajlandó. A patthelyzet feloldására Andorka Rudolfal bejelentkeztünk a püspöknel. Szerencsénk volt. Rudolf akkor kapott Akadémiai Díjat, a püspök ehhez őszintén gratulált; és főleg azért volt szerencsénk, mert Káldy még nem tudta, hogy az ügy megjelent a Neue Zürcher Zeitungban. Így azután kávézás közben, valós gondjairól beszélve nagyvonalúan közölte, hogy persze Árpád maradhat presbiter, csak máskor legyen megfontoltabb.

Fasang Árpád akciójával indult az a megújulást célzó folyamat, amelyre az LVSZ-nagygyűlés kínálta lehetőséget. Legnagyobb visszhangja Dóka Zoltán nyílt levelének volt, majd következett a Testvéri Szó irat közzététele. Árpádnak mindebben meghatározó szerepe volt. Az ő galyatetői házukban tanácskoztunk Dóka Zoltán hazatérte után a hogyan továbbról. És történetesen ő vitt – Balczó András ült még a kocsiban – Fótra, a Testvéri Szó közösség alakuló alkalmára.

A Testvéri Szó történetéről készült – az egyházi levéltárban található – kitérő dokumentációt is Fasang Árpád állí-

totta össze. Ma már inkább anekdota, akkor fenyegetés volt, hogy hivatalos helyen így kommentálták a Testvéri Szó közzétételét: „Az evangélikus egyházban, kihasználva Káldy püspök be-tetségét, egy Dóka nevű lelkész lázadást szít, és ebben egy Fasang nevű zongorista és egy Frenkl nevű sportorvos segíti.” No comment.

Fasang Árpád az MDF alapító tagja volt, ott volt a lakiteleki nyitányon is.

Ha egy szóval kellene jellemezni, azt írnam, értékeremtő ember volt. Hozzátenném: és konszenzuskereső. Igen rosszul élte meg a magyar értelmiség kettészakadását, sőt valamennyire atomizálódását a rendszerváltozás után. A maga módján igyekezett hidakat építeni. Ezt is szolgálták az értelmiség jelesinek vallomásaiból összeállított, kiadott kötetek. Bizonyos, hogy életművének feldolgozói még számos, eddig rejtett értékre bukkannak majd.

A kilencvenes évek végétől egy ciklusban Párizsban hazánk UNESCO-nagyköveteként rendkívül sokat tett a magyar kultúráért, a francia-magyar kapcsolatokért. Fasang Árpád méltán vonul be az evangélikus történelmi személyiségek panteonjába.

■ FRENKL RÓBERT

Fasang Árpád temetése március 10-én, hétfőn 14.15-kor lesz a Farkasréti temetőben. A gyászszertartás szolgálatát – a temető Makovecz Imréről elnevezett ravatalozójában – Bence Imre végzi, ezt követően Fasang Árpád földi maradványait apósa, Várady Lajos evangélikus lelkész sírjában helyezik örök nyugalomra.

Aki a fasizmus terrorjától mentett meg zsidó életeteket és a kommunista terror áldozata lett

A második világháború alatt Raoul Wallenberg svéd diplomata budapesti zsidók ezreinek az életét mentette meg. Pest felzabálásának után börtön, majd halál várt rá. Valószínűleg a moszkvai Ljubljankában, az orosz titkosszolgálat főhadiszállásán teljesedett be végzete.

Az egyik leggazdagabb svéd családba született nem sokkal azután, hogy apja 1912-ben meghalt. Nagypapa nevelte fel, akinek az volt a célja, hogy Raoul a család tulajdonában lévő Enskilda Bankban fusson be karriert. Csakhogy ő nem vágyott erre a pályára. Az építészet érdekelte, és beutazta a világot. Miután hazatért, egy élelmiszerekkel kereskedő cégnél – amelyet egy zsidó vallású magyar, Lauer Kálmán vezetett – talált állást. Hamarosan „a külföldi ügyekkel foglalkozó” igazgató lett.

Magyarországra üzleti ügyei miatt érkezett először 1942-ben, majd 1943-ban. Hazánk mindaddig a béke szigete volt, míg 1944. március 19-én meg nem szállták a németek, akik április elején országunk keleti részét háborús zónának nyilvánították, és mint „biztonsági intézkedést” rendelték el a zsidók gettóba tömörítését. Ezt később Budapesten kívül az egész országra kiterjesztették. Ezzel vette kezdetét a deportálás.

Elsőként a magyarországi történelmi egyházak tiltakoztak ez ellen, majd egy sor külföldi államfő is így tett. A németek egyre rosszabb hadi helyzete és a szövetségesek normandiai partraszállása cselekvésre ösztönözte a politikai mozgásában rendkívül korlátozott Horthy Miklós kormányzót: a nyár folyamán leállította a deportálásokat. Addigra azonban Budapest kivételével a hazai zsidóságot mindenhol elvitték a németek.

Ebbe a magyar fővárosba érkezett Raoul Wallenberg, már mint svéd diplomata. A svéd külügyvel karöltve az amerikai Háborús Menekültek Bizottsága és az Amerikai Hírszerző Szolgálat választotta ki arra, hogy minél több budapesti zsidót mentsen meg. Abban, hogy elfo-

gadta ezt a feladatot, nagymértékben közrejátszott az is, hogy főnöke, Lauer Kálmán kérte: vegye svéd védelem alá a Budapesten maradt rokonait.

Raoul Wallenberg igazolványképe

Wallenberg kezdetben úgy gondolta, hogy rövid ideig marad Magyarországon. Feladatát megkönnyítette, hogy a vatikáni nunciaturán és a svájci követségben már javában folyt a zsidók mentése. Átvette a már bevált gyakorlatot: egy-egy üldözöttnek svéd vízumot állított ki, majd ezt kiterjesztette a családtagjaira is azzal, hogy az útlevelet „családi vízum”, ami svéd állampolgárságot is jelent. Az általa kiállított négyezer-ötszáz védőútlevelet tehát ugyanennyi család számára nyújtott menedéket. A Sztójay-kormány elfogadta ezt az érvelést, és hitelesítette az okmányokat.

A nyilas puccs után hatalomra került Szálasi is tolerálta ezt a gyakorlatot, mert azt remélte, ha a jogfolytonosságra hivatkozva gesztust gyakorol egy szemleges állam felé, akkor az cserébe kabinetjét Magyarország legális kormányaként ismeri el. A nemzetvezető tehát diplomáciai kártyalapként kezelte a „zsidókérdést”. Szálasinak a külföldi védőokmányok elismeréséről szóló döntését októberben és novemberben a rádióban is felolvasták. Per Anger svéd diplomata később ezt mondta: „Egyezményünk volt ötezer ilyen útlevelet elismerésére..."

persze nem álltunk meg ennél a számnál. Titokban többször ennyi útlevelet lett kiállítva.”

A helyzet Budapest ostromával változott meg, mégpedig radikálisan, amikor is a nyilasok felrúgták a megállapodást, és válogatás nélkül gyilkolták a hazai zsidóságot. Wallenberg ekkor személyes bátorságával rendkívül sok embert mentett meg, nemegyszer közvetlenül a kivégzésük előtt. Csakhamar azonban neki is menekülnie kellett: a nyilasok megszállták a svéd nagykövetséget, és azt akarták, hogy a diplomaták hagyják el Budapestet. Wallenberg ekkor titkos lakhelyre menekült, de zsidómentő akcióit tovább folytatta. Munkájában a rendőrség által testőrének korábban kirendelt Bajusz Lajos csendőr és Szalai Pál nyomozó segítette.

Az oroszok január 13-án foglalták el a pesti Benczúr utcát, ahol Wallenberg bujdosott. Egy orosz őrnagynak a szemtanú szerint Wallenberg bemutatkozott, majd saját akarataiból követte a 151-es hadtest parancsnokságára. Ekkor látták utoljára. A szovjetek foglya lett, amit Bulgarijn hadügyminiszter-helyettes január 17-én Malinovszkijnak küldött távirata is megerősít. Eszerint Wallenberget le kell tartóztatni és Moszkvába kell küldeni. A távirat egyik másolatát az orosz elhárítás parancsnoka, Abakumov is megkapta.

Ezzel Wallenberg sorsa megpecsételődött. Moszkvában a Ljubljankai börtönbe került mint amerikai kém. Szovjet nyomásra 1945. március 8-án a Magyar Rádió bementta, hogy a Debrecenbe vezető úton a nyilasok ügynökei meggyilkolták. Halálának pontos helye, ideje és oka ismeretlen. A legújabb kutatások mindazonáltal valószínűsítik, hogy végzet az azoknak az iratoknak az ismerete okozta, amelyek bizonyították, hogy nem a németek, hanem a szovjetek számlájára írható a mintegy 22 ezer lengyel katonaszert lemeszárlása 1940-ben a fehéroroszországi Katyn erdejében.

■ JEZSÓ ÁKOS

Káros tartalmak az interneten

Talán már a cím is magyarázatra szorul, hiszen mi is a „káros tartalom”? Az internet magyarországi térhódításával egyidejűleg terjedt az a vélemény is, hogy a világháló ha nem is teljesen káros, de mindenképpen árt. Árt a megszokott kommunikációs csatornáknak, árt a bejáratott szórakozási formáknak, de legfőképpen árt az egészséges erkölcsöknek.

Szemlesítve kell megjegyeznünk, hogy egyházi körökben szintén sokan eltúlozták a veszélyeket, és aggódtak a társadalom – már akkor sem feddhetetlen – erkölcsiért. Volt, ahol a szószék-ről hangzottak el az aggódó szavak. Az evangélikus köröknél sokkal hangosabban érkeztek a féltő sirások katolikus testvéreinktől, míg nem alapvetően megváltozott a Római Kúria álláspontja. A Tömegkommunikáció Pápai Tanácsa 2002-ben adott ki iránymutatást, amely már támogatta az internet használatát, sőt buzdított arra, hogy a fiatalok aktívan éljenek az új médium kínálta előnyökkel. Vajon azok az aggodalmak, amelyek ezt megelőzően megalapozottan tűntek, mára már érvényüket veszítették?

A rovatot figyelmesen olvasó bizonyára kapásból sorolja, hogy az internet használókra a korlátok nélkül hőmpölygő pornográfia, a moderálatlan erőszak és a gátlástalanul terjedő szélsőséges nézetek ártalmasak leginkább. Sajnos nem jelenthetek e téren semmi biztatót, ezek a tartalmak manapság is ellepik a virtuális világot, sőt egyre kifinomultabb módszerekkel terjeszkednek. A kilencvenes évek vége óta az ártó szándékú, interneten terjedő, majd gépeinket tönkretévő, adatainkat ellopó programcskák, egyéb trükkök egyre nagyobb számban keringenek a bitek országútjain. Az internet nem lett biztonságosabb tehát, még akkor sem, ha mi, felhasználók már jobban odafigyelünk.

E cikk terjedelmi korlátai miatt most csak a tartalmi károsító tényezőkkel foglalkozunk. Bizony, gyermekeink elől nem könnyű elzárni sem a világhálót

terjedő pornográfiát, sem a szélsőséges nézeteket, az erőszakot pedig – mert az bizony snassz a suliban, ha nem – már maguk keresik. Léteznek különböző, böngészőbe illesztett vagy egyéb programok, amelyekkel a gyermekét féltő szülő szűrheti az elérhető oldalakat. De ne legyenek illúzióink! Túl azon, hogy az ilyen tartalmak kínálói felkészülnek a blokkoló szoftverek ellen, a gyerekek, ha igazán érdeklődnek valami, megtalálják a módját, hogy el is érjék. Én magam éppen ezért nem vagyok híve az ilyen korlátozásoknak, illetve más irányban gondolkodom.

Az egyház fizikai létében sem egyszerűen emberek gyülekezése, hanem gyülekezetek sokasága. Kisebbségben gyülekezetek, egyházmegyék, egyházkerületek alkotják magát az egyházat. Emberek szerveződése az egyház, emberek alkotják, akik valami másra szomjaznak, mint amit a mindennapok kínálnak. Ha ezeket az embereket össze akarjuk gyűjteni a világháló sok hívságot kínál a káldjában, akkor olyan internetes tartalmakat kell számukra létrehozni, amelyek mást nyújtanak, mint az olyan oldalak, amelyek üzemeltetőit csak a gátlástalan kereskedelmi érdek vezérli.

Ha féltjük a gyermekeinket, akkor

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Erdélyi Károly

olyan izgalmas és mégis okos tartalmat kell készítenünk, hogy ne az erőszakos játékokat keressék, hanem a mi játékainkat, az evangéliumok örömét kínálják. Ha féltjük a tizenéveseket a személyiséget eltorzító pornográfiától, akkor

közösségbe kell hívunk őket. Ha féltjük mindannyiunkat a szélsőséges, a másként gondolkodók emberi méltóságával nem törődő nézetektől, akkor meg kell ismertetnünk mindenkit az emberi méltóság fontosságával, azzal az igazsággal, amellyel kétezer éve Jézus járta Izráel népeit.

A rossz ellen sohasem tiltással kell harcolni. Sokkal eredményesebb az értelmet megvilágosítani. Többet használ a tilalomfánál a segítő szándékkal kinyújtott kéz. Még akkor is, ha az összekulcsolódni akaró kezek között villózó monitorok állnak.

— ERDELYI —

IGAZI ÜNNEP VOLT...

II. evangélikus borfesztivál

► **Úgy tűnik, hagyomány született. Az idén másodszer – ám a lelkes résztvevőket látva valószínűleg nem utoljára – adott otthont a révfülöpi Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központ az evangélikus borászok és szőlőtermelők találkozásának, versenyének és szakmai továbbképzésének: február 22–24. között rendezték meg a II. evangélikus borfesztivált.**

A február végi időpont kedvezőbb volt, mint a tavalyi, hiszen még csak részben indultak meg a munkák a szőlőben. Az előző évinél többen jöttek el: a népes csapat szombatra megtöltötte a házat.

FOTO: KISS TAMÁS

Az előkészítők – Nagy Eörs, Smidélus Zoltán és e sorok írója – nagy örömmel végezték a szervezés munkáját. Előre érezték a találkozás örömét, de érezték a felelősséget is: az első fesztivál varázsán már túl vagyunk, vajon másodszerre is legendó számú résztvevő jön-e el, le-

het-e megfelelő színvonalat biztosítani, hasonlóan jó hangulatot teremteni?

Az előzetes aggodalmakra rációval a siker felülmúlta a tavalyit. Több résztvevő, több borfajta, emelkedő minőség volt jellemző az összejövetelre. A lelkesedés töretlen, a hangulat egyre jobb. A folytatás vágya egyre határozottabb. A tizenhét éves szakközépiskolások diákjai és a nyolcvan éves gyülekezeti felügyelő, az országos hírű pincészetet vezető vállalkozó és a hobbiborász egyaránt megtalálta a helyét, beilleszkedik a közösségbe. A tavalyiak családtagként üdvözölték egymást, akár Borsodból, akár Baranyából, akár Nyugat-Magyarországról, akár a Balatoni borvidékről érkeztek. Az újak percek alatt szót értek a régiekkel, és közös témát találtak. Az együttlét szakmai, baráti és testvéri volt egyszerre. Éj-

Hungarikumnak számító borokról tartott érdekes, vetített képes előadást dr. Májér János, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium badacsonyi Szőlészeti és Borászati Kutatóintézetének igazgatója. A fajták bemutatásához sok olyan információt fűzött, amely elgondolkodtató volt a szakembereknek éppúgy, mint a jelen levő „laikusok” számára.

Dr. Urbán András, a Hegyközségek Országos Tanácsának korábbi főtákará állandó tagnak számít. Kedves személyisége, nagy szakértelme, segítő hozzáállása, építő kritikája idén is sokakat lenyűgözött. Vitaindító előadásában felvázolta a magyarországi szőlészeti és borászati helyzetét, megfogalmazta a legfontosabb aktuális kérdéseket – szavai komoly visszhangra találtak, tartalmas fórumbeszélgetés alakult ki.

A versenyben ebben az esztendőben Sopron vitte el a pálmát: a két földjé – nagyarányú minősítés – a hűség városába vándorolt. A Lővér pince 2004-es zöld veltelinije és 2007-es királyleánykája megközelítette a maximális pontszámot (a húszas skálán 19,58, illetve 19,41 pont). A több mint nyolcvan borfajtából tizenkettő kapott aranyérmét.

Külön öröm volt, hogy egyházunk egyetlen mezőgazdasági iskolája, a közszéki Evangélikus Mezőgazdasági, Kereskedelmi és Informatikai Szakképző Iskola nemcsak tanárokat küldött a találkozóra, hanem diákokat is delegált. Néhány borász pedagógus felesége már el is határozta, hogy a következő évben máshonnan is hoznak tapasztalatszerzésre diákokat.

Az egész fesztivált végigkísérte a már állandó mottóvá váló zsoltárszöveg: (Isten ajándéka) a bor, ami felvidítja az ember szívét. A vidám szívű evangélikus borászok – deo volente – jövőre is találkozhatnak egymás mellett futót...

■ HAFENSCHER KÁROLY (IFJ.)

EVÉL & LEVÉL & EVÉL & LEVÉL

Válasz Gregersen-Labossa György írására

Tisztelt Lelkész Úr! Kedves Gyuri!

Az *Evangelikus Élet* február 24-i számának 3. oldalán megjelent *Evangelikus kertecské* címmű cikked bennem vegyes érzéseket keltett. Efelől jó érzéssel töltött el, hogy mennyire fontos neked egyházunk közössége, élete, az a bizonyos evangélikus kertecské. Másfelől viszont rossz érzéssel töltött el néhány következtetésem. Ez a kertecské nekem is hihetetlenül kedves és fontos. Ezért éreztem belső kötelességemnek, hogy cikked néhány állításával vitába szálljak.

Teljes egészében osztom a véleményedet és tapasztalatodat, hogy a kertecskében felütheti fejét sokféle vadhajítás. A te felsorolásodban: „a kishitűség, az önsajnáltság, az ügyeskedés, az erkölcsi könnyedség, a bigott protestantizmus, az öntörvényűség és a bizalmatlanság”. A probléma illusztrálására ezt írod: „Sajnos a zsinat munkája is, minden kegyes szólam ellenére, a kuszaságot és az egyre gazdagodó kert képét mutatja.” Ennek példaként elsőként említed, hogy az egyház legerősebb embereinek, a püspököknek, a kerületi és országos felügyelőknek nincs állandó szavazati joguk. Majd folytatod, hogy az ő felszólalásukkor „sikk nem figyelni”. Ezután szólsz arról, hogy „egyes testületek rossz döntései kényszerhelyzet elé állítják a többséget”. Ebből még továbblépsz, amikor leírod a következő mondatot: „Bizony gyakran testületek mögé bújva születnek a demokrácia színlelésével olyan döntések és szabályok, amelyek fékezik és zavarossá teszik az egyház mindennapjait.” Cikkedből úgy tűnik, hogy a vadhajítások jelenlétéért nem a bűnös emberi szív, hanem egyházunk bizonyos demokratikus intézményeit és gyakorlatát állítod a célszerűsége.

Az első felvetésed az erős emberek szavazati jogának és legitimitációjának kérdése.

Nem vadhajítás, hanem a világon mindenütt (társadalomban és egyházban) a demokratikus elvekből következik, hogy a hatalmi ágakat megosztják. A világi és egyházi történelem iszonyú szenvedései intették óvatosságra és olyan elvek megfogalmazására elinket, hogy ne azok alkossák a törvényeket, akiknek a végrehajtás a feladatuk.

Érvelésedben „legnagyobb legitimitációval” rendelkezőnek nevezed a püspököket és a felügyelőket. Miért írod ezt? A zsinati atyák és anyák az egyházi szolgálat más területére ugyanolyan értékű legitimitációt kaptak. Ők ugyanúgy az egyház népétől kapták felelős felhatalmazásukat, mint a püspökök vagy a felügyelők. Természetesen egyik sem arra, hogy a másik fölé kerülve hatalmaskodjon.

Abban is egyetérték veled, hogy az egymásra nem figyelés vadhajítás. Figyelni kell egymásra, tiszteletben kell tartanunk egymást. De hozzáteszem, a testvériség és a kölcsönösség elvei szerint oda és vissza. Nem engedheti meg magának a tag, hogy ne figyeljen a vezetőre, és a vezető sem, hogy ne figyeljen a tagokra. Isten egymásra bízott bennünket!

Abban is egyetértünk, hogy demokratikusan születhetnek rossz döntések is. Az az állításod viszont nem áll meg, hogy a kisebbség hozza nehéz helyzetbe a többséget. Az a diktatúrákban van. A demokratikus testületekben mindig a többség dönt. A zsinati törvényalkotás esetén kétharmados többség kell. Az pedig a dolog természetéből adódik, hogy aki helyesnek vélt véleményével kisebbségben maradt, az úgy érzi, hogy a felelőtlen többség rossz döntést hozott.

Befejezőül érvelésem legkényesebb részére reflektálok. Ha ugyanis a zsinat esetében a demokratikus döntéseket a tévedések lehetősége miatt kétségbe vonjuk, akkor egyházunkban minden demokratikus döntés kétségbe vonhatóvá válik. Ilyen alapon a szavaiddal „erős emberek” – egyházi vezetők, a püspökök és a felügyelők – demokratikus (választáson alapuló) legitimitációja is elbizonytalanodik.

Zárásként. Egyetérték veled, hogy a kertecskét vadhajításoktól lehetőleg óvni kell. De legyenek előttünk Jézus óvatosságra intő szavai. Amikor a tanítványok a kert megtisztításában akartak buzgólni, és a bűzát a konkolytól meg akarták tisztítani, Urunk a következőt mondta nekik: „Nem, mert amíg a konkolyt szednéd, kiszagatnád vele együtt a bűzát is.” (Mt 13,29)

SZEMEREI JÁNOS lelkész (Kaposvár)

Tisztelt Esperes Úr! Kedves János!

Örülök, hogy cikkem elérte az ingerküszöböt, és gondolataid kifejtésére sarkallt éppen téged, aki egyházunk vezetői, sőt az országos presbitérium tagjai közé tartozol. Csak a pontosság kedvéért:

1. Az egyház legfőbb vezetőit a bázisdemokrácia elvei szerint, közvetlenül több ezer gyülekezeti tag választja. Nincs is ezzel semmi baj, de akkor ismerjük el, hogy a gyülekezetek által választott vezetőinknek kellő súllyal kell jelen lenniük az egyházi közéletben, akár a törvények alkotásában is. A vezetőikkel szembeni félelemtől ideje volna már megszabadulni.

2. A misszió és a szolgálat ügye nem a jogi keretektől függ. Az egyház története, de a mai egyetemes kereszténység helyzete sem azt mutatja, hogy a mi gyakorlatunk az egyedüli „üdvözítő” út. Nemcsak római katolikus vagy ortodox testvéreinkre gondolok, hanem egyes egyháztestekre is. Mellesleg te is tudod, hogy a permanens zsinat gyakorlata idegen evangélikus hagyományainktól. A hatalmi ágak teljes szétválasztása valóban egy olyan demokratikus dogma, amely beépült az európai politikai gondolkodásba. Egrészt teológiai értelemben vita tárgyát képezi, másrészt mostani gyakorlatunkban, éppen a zsinat vonatkozásában e területen némi összemossódás észlelhető. A mostani ülés erre számos példát szolgáltatott.

3. A modern demokráciák a betegség tüneteit mutatják szerte a világban és főként hazánkban. Már a görögök is tudták, hogy autonóm gondolkodású emberek nélkül a demokrácia könnyen cirksusszá válhat. Jó lenne, ha az egyház nem sodródna a világgal, hanem példát mutatna. A felelős és őszinte gondolkodásmód nélkül a testületi munka játsszámak színterévé lesz. A játsszámak a lényegről terelik el a figyelmet; ugyan talmi örömet nyújtanak a szereplőknek, de nem építik a közösség egységét. Csak az őszinte kommunikáció vezet tiszta kapcsolatokhoz.

Törekedjünk tiszta kapcsolatra Istennel és egymással! A vitát újságunk hasábjain a magam részéről lezártam tekintem. Baráti köszönettel:

GREGERSEN-LABOSSA GYÖRGY lelkész (Szombathely)

SZERETETVENDÉGSÉGRE...

Nagyon egyszerű böjti keksz

Hozzávalók: szögletes alakú, egész háztartási keksz, főzni való pudingpor(ok).

Elkészítés: egy tetszés szerinti méretű tepsi kibélelünk alufóliával; ráteszünk egy réteg háztartási kekszet szorosan egymás mellé. A leírás szerint elkészített pudingot még forrón ráöntjük és egyenesen elsimítjuk. Befedjük egy újabb réteg kekszel, majd ismét puding és keksz kerül rá. Az így elkészített süteményt befedjük alufóliával, hogy puhuljon, és hűlni hagyjuk. Hűden, a kekszdarabok széle mentén szeleteljük. (A puding mennyisége a tepsi méretétől függ; egy rétegre körülbelül egy csomaggal le-

het számolni. Még finomabb a sütemény, ha különböző ízű pudingokat használunk hozzá.)

FOTO: NAGY BENCE

HÍREK, KÖZLEMÉNYEK, ESEMÉNYEK

Országos evangélikus bábverseny lesz március 1-jén, szombaton 10 órától a Marcziányi Téri Művelődési Központban. Minden érdeklődőt szeretettel várunk a közönség soraiba, főképp gyermekes családokat, gyülekezeti gyermekcsoportokat. Információ: eszter.balog@lutheran.hu.

A budapesti nyugdíjas lelkesek március 7-én, pénteken 9.30-kor jönnek össze a Deák téren. Az áhítatot Kinczler Irén, az előadást – Grineus Simonról, Buda első reformátoráról – dr. Blázy Árpád tartja.

Bőjti zarándokút – megzenésített gondolatok a Szemek családi együttes előadásában a győr-nádorvárosi evangélikus templomban március 8-án, szombaton 10 órakor a Magyar Kékkereszt Egyesület győri csoportjának szervezésében. További információ: Magassy Zoltán (20/824-4808); Szabóné Szűcs Mária (20/824-6729); Farsang Ferencné (96/316-157).

Szeretettel hirdetjük, hogy április 19-én, szombaton délelőtt fél 10-től a Deák téri egyházközség termében csendesnapot szervezünk – elsősorban nyugdíjas papné testvéreinknek – *Van-e helyem? Hol a helyem?* címmel. Az alkalomra az aktív papnékat is sok szeretettel hívjuk és várjuk! A szervezők nevében a Női Missziói Szolgálat

50 ÉVE HARANGÖNTÉS ÓRBOTTYÁNBAN GOMBOS MIKLÓS aranyszorosú harangöntőmester

Kiváló magyar szakemberek által készített, külföldön is elismert magyar termékeket gyártunk a harangokkal kapcsolatos bármely munkához.

Referencia: www.harangontes.hu.
Levél cím: 2162 Órbottyán, Rákóczi u. 121.
Tel.: 28/360-170; mobil: 30/948-9575.
E-mail: gombosmi@harangontes.hu; gombosmi@invitel.hu.

Fogadóórát minden hónap első hétfőjén tartom. Mindenkit szeretettel várok délután három órától öt óráig a Déli Egyházkerület székházában (1088 Budapest, Puskin u. 12.). Erős vár a mi Istenünk!

Radosné Lengyel Anna
országosfelügyelő-helyettes,
a Déli Egyházkerület felügyelője

KÖSZÖNTÉS

Erdélyi Andrásnak és kedves feleségének, Erdélyi Incinek (született Jónás Irénnek) aranylakodalmuk alkalmával Isten gazdag áldását kívánja életükre, házasságukra és tevékenységükre lányuk, Ibi, vejük, Bandi, unokájuk, Lidike és minden közeli, távoli ismerős. „Mert te voltál a segítségem, szárnyad árnyékában ujjongok. Ragaszkodik hozzád lelkem, jobboldal támogat szívedem.” (Zsolt 63,8-9) A Zsoltáros szavai adjanak útmutatást és erőt minden lépésükhöz a kegyelem idejében!

APRÓHIRDETÉS

34 éves, 172/55 mozgássérült nő keresi párját szeretetben, és komoly kapcsolat és házasság reményében. Jelige: Hitben.

Építőiparban jártas, nagy gyakorlattal rendelkező, agilis villamosmérnököt keresünk budapesti munkavégzésre. T.: 30/928-1733.

Építőipari villanszerelésben jártas, nagy gyakorlattal rendelkező villanszerelőket, villanszerelő brigádokat áprilistól folyamatosan budapesti munkára felvesszünk. T.: 30/928-1733.

HALÁLOZÁS

Mély megrendüléssel tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy dr. Ádám Sándor nyugalmazott villamosmérnök, közgazdász, író életének hatvanharmadik évében, február 16-án súlyos betegség után hirtelen elhunyt. Drága halottunk földi maradványait hamvasztás után végakarátának megfelelően szülővárosában, Kiskőrösön, az evangélikus temetőben fogjuk örök nyugalomra helyezni március 7-én, pénteken 15 órakor.

A gyászoló család és rokonság

HALÁLOZÁS

Szabó István, a fásori gimnázium öregdiákja, az iskolatörténeti gyűjtemény igazgatója, fásori tiszteletbeli presbiter életének hetvenötödik évében váratlanul elhunyt. Temetése január 26-án volt Szirmai Zoltán és Aradi György szolgálatával, nagy részvét mellett a rákoskeresztúri köztemetőben. „Ha elenyészik is testem és szívem, szívemnek kösziklálja és örökségem te maradsz, Istenem, örökké!” (Zsolt 73,26)

HALÁLOZÁS

Dr. Tamáska János nyugalmazott építésmérnök, fásori öregdiák életének nyolcvanegyedik évében elhunyt. Temetése január 29-én délelőtt szűk családi körben a rákoskeresztúri temetőben, búcsúztatása ugyanaznap délután, családja, barátai, tisztelői körében a fásori evangélikus templomban volt Szirmai Zoltán nyugalmazott evangélikus lelkész szolgálatával. „Én már meghalok. De Isten veletek lesz...” (1Móz 48,21)

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Őt szeretik, pedig nem látták, őberne hiszték, bár most sem látják, és kimondhatatlan, dicsőült örömmel örvendeztek. 1Pt 1,8 (1Kir 8,27b; Jn 12,20-26; 2Kor 1,3-7; Zsolt 132) „Sátrukon túl, él az Úr ott! // Ó a rugó, ő az élet, / ösztökéje: az öröm; / tőle jár a lélek / óraműve bölcs körön; / csíra szárbá tőle szökken, / mennynek napja tőle kél; / szférákat hajt mély ködökben, / hova látszó el nem ér.” (Schiller) Jézus szava szerint: „Boldogok, akik nem látnak és hisznek.” (Jn 20,29) Az ennek a vasárnapnak az örömmüzenete, hogy boldogok vagyunk!

Hétfő

A ti mennyei Atyátok nem akarja, hogy elveszen egy is e kicsinyek közül. Mt 18,14 (Jób 28,24; 5Móz 8,2-10; Jn 15,1-8) „Ha láttad volna, mint ölelte / Karjával a világot át, / Megszántad vón' szegény rajongót, / Ki semmiért mindent od' ád!” (Ády) Mi benne vagyunk az Úristen által átölelt világban, a kitárt karban, ott, a kereszten.

Kedd

Ne félj, ne rettegj! Józs 8,1a (1Pt 3,13-14a; Jób 9,14-23,32-35; Jn 15,9-17) „Adj már csendeséget, lelki békességet, mennybéli Úr!” (Balassi) Ki ne mondott volna már ehhez hasonló imát, különösen ezekben a napokban? Mennyire megnyugtatók e szavak: ne félj, ne rettegj. Nem miattunk, hanem mert „Isten kezén a mérleg. / Ha még oly semmi volnál: / Majd megnagyít a Lélek.” (Sík Sándor)

Szerda

A szeretet nem viselkedik bántóan, nem keresi a maga hasznát. 1Kor 13,5 (Jer 6,13-14; Jn 15,9-17; Jn 15,18-16,4) Úgy tudom, a szeretet követi vagyunk. Ezért olyan elkeserítő, hogy mennyire nem tudunk szeretni. Pedig lehetőségünk sincs másra, hiszen úgy élünk ebben a világban, hogy egymásnak „tagjai” vagyunk. „Kiszállni” ebből pedig teljesen lehetetlen. Természetesen nem ezért buzdítok a szeretetre, hanem azért, mert valaki úgy szeret, hogy életét adta értünk.

Csütörtök

Most lett a mi Istenünk az üdvösség, az erő és a királyság, a hatalom pedig az ő Krisztusáé. Jel 12,10 (Zsolt 74,22a; 2Kor 4,11-18; Jn 16,5-15) Üdvösség, erő, királyság, hatalom. Milyen erőteljes szavak! Mégis, Jézus egyszerű volt, önmagával egyenrangúnak látta az ő „embereit”. „Én bennetek vagyok, s ti énbennem” – mondja, és így is éli. Jézusnak, igéjének ereje, hatalma van.

Péntek

Amikor Jézus közeledett a város kapujához, íme, halottat hoztak kifelé, egy özvegyasszony egyetlen fiát. Amikor az Úr meglátta az asszonyt, megsánta, és így szólt hozzá: „Ne sírj!” Azután odalépett, és megérintette a koporsót. Akik vitték, megálltak, ő pedig így szólt: „Ifjú, neked mondom, kelj fel!” (Jób 1,21b; Lk 7,12-14; Jn 10,17-26; Jn 16,16-24) Jézus szembejön velünk, és megáll előttünk. Óriási találkozás. A halállal szembejön az élet. Csendesen szól, mégis őrzi a sötétet, tőri a sziklakat, építi a hidat. Visszaadja az életet. Megnyitja a jövő kapuját, és megáldja az előttünk álló utat.

Szombat

Bizony, tőle, általa és érte van minden: övé a dicsőség mindörökké. Róm 11,36 (Ézs 37,16; Jn 14,15-21; Jn 16,25-33) Nem fér hozzá kétség, tőle, általa, érte van minden. A mindenen én az életet értem, a mostanit és az örök életet, melyet elkészített az Atya mindent átölelő szeretete. Az a szeretet, amely húsvét hajnalra kiteszedett. Ebben a tudatban járhatjuk a bőjti utat, mely egyre közelebb visz Isten dicsőségéhez. „Nyisd fel hát karodnak, szentesges mardoknak áldott zárját, / Add meg életmennek, nyomorult fejeknek letört szárnyát...” (Balassi)

■ MAKÁN HARGITA

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból március 2-ától március 9-éig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
8.30 / Civil rádió Evangélikus félóra az Evangélikus Missziói Központ szerkesztésében	9.30 / m2 A magyar írásbeliség története 7/1. rész (30')	7.30 / Duna Tv Isten kezében (ism.) (26')	8.45 / Duna II. Autonómia Örökségünk. A kódissalásos házak (magyar ismeretterjesztő sorozat) (10')
9.55 / mtv Örömhír (26')	9.45 / PAX Raffay Sándor (dokumentumfilm) (ZMC – 36')	11.30 / RTL Klub Önzetlen szeretet (amerikai film, 2001) (83')	9.55 / m2 Az irodalom nyelve
10.04 / Kossuth rádió Evangélikus istentisztelet közvetítése Bakonyzombathelyről Igét hirdet Vancsai József lelkész. (56')	11.00 / Hallmark Noé bárkája (amerikai film, 1999) I. rész (81')	12.30 / tv2 Szemünk fénye akció (amerikai vígjáték, 1997) (94')	Bátsányi János és a magyar nyelvújítás, felvilágosodás kapcsolata (5')
12.00 / Duna II. Autonómia Semper reformanda 9/2. rész: Éneklő reformáció (2001) (30')	11.20 / Duna II. Autonómia Világba hulló árvaság voltunk... (Trianon a Felvidéken) (magyar dokumentumfilm, 2005) (29')	13.30 / Kossuth rádió Tanúim lesztek! A római katolikus egyház felőrája	13.30 / Kossuth rádió „Tebenned bíztunk eleitől fogva...” A református egyház felőrája
12.15 / Duna Tv Élő egyház (26')	13.30 / Kossuth rádió Krisztus közöttünk! A görög katolikus egyház felőrája	14.05 / Kossuth rádió Arconások. Vértesaljai László jezsuita szerzetes (30')	14.05 / Kossuth rádió Arconások
20.30 / PAX Örökségünk 2. rész: Az ártér (ismeretterjesztő sorozat) (24')	15.00 / Duna Tv A világörökség kincsei Bern óvárosa (német ismeretterjesztő sorozat, 1996) (15')	20.05 / PAX Mit ér az ember, ha animációs rendező? Fülöp József (42')	18.25 / MGM Harry és fia (amerikai dráma, 1984) (120')
		22.35 / m2 Sinjárom (magyar film, 2007) (96')	19.50 / Kossuth rádió Lázár Ervin: A hétfőjű tiúnder (10')

CSÜTÖRTÖK

6.30 / ATV
„Nem csak kenyérel...”
Isó Dorottya evangélikus lelkész: Az élet kenyere (Jn 6,35) (10')

7.30 / Duna Tv
Élő egyház (ism.) (26')

9.03 / m2
„Száz vasutat, ezeret...”
A magyar vasutak története (magyar ismeretterjesztő sorozat) 1. rész (27')

10.55 / Duna II. Autonómia
„Amikor megismertem édesapámat...” Találkozás gróf czegei Wass Endrével (magyar dokumentumfilm, 2006) (24')

22.30 / Duna Tv
Isten bárányai (algír-amerikai-boszniai-brazília-olasz játékfilm, 2005) (125')

PÉNTEK

8.00 / Duna II. Autonómia
Kincsesház (magyar ismeretterjesztő magazin, 1996) (45')

9.04 / Bartók rádió
Verdi: Traviata (részletek) (44')

14.35 / Kossuth rádió
Tér-idő
Beszédés papírok
4. rész: A középkori Magyarország írásos emlékei (25')

19.00 / Bartók rádió
Hallgassuk együtt a szerzővel! Szokolay Sándor: ...ergo sum (30')

19.10 / Duna II. Autonómia
Talentum. Találkozás Zenthe Ferencel (2002) (46')

20.00 / cinemax
Macbeth (angol dráma) (140')

SZOMBAT

5.20 / mtv és m2
Hajnali gondolatok. A mai adásban Tamásy Tamásné evangélikus lelkész hallhatjuk.

7.30 / Rádió C (FM 88,8)
Evangélikus félóra az Evangélikus Missziói Központ szerkesztésében

12.15 / Duna Tv
Isten kezében
Isten apró szolgálai: a ministránsok (26')

19.30 / Bartók rádió
Donizetti: Lammemoori Lucia

20.00 / Duna II. Autonómia
Úton a halállal
Portréfilm Polcz Alaine-ről (magyar dokumentumfilm-sorozatot, 1996) 2/1. rész (56')

20.04 / Kossuth rádió
Kargala
Iskola a homokon (41')

VASÁRNAP

8.30 / Kossuth rádió
Tetten ért szavak (10')

8.50 / Duna Tv
Csillag születik (kanadai-román játékfilm, 1991) (94')

11.25 / mtv
2008 a Biblia éve, 3. rész (35')

12.00 / Duna II. Autonómia
Semper reformanda, 9/4. rész: Éneklő reformáció Észak-Magyarországon (2001) (31')

12.15 / Duna Tv
Élő egyház (26')

13.40 / Duna Tv
Nem élhetek muzsikaszó nélkül (magyar játékfilm, 1935) (78')

20.55 / Duna II. Autonómia
Úton a halállal
Portréfilm Polcz Alaine-ről (magyar dokumentumfilm-sorozatot, 1996) 2/2. rész (53')

Következő számunkban: interjú Hafenschér Károllyal, az Országos Egyházi Iroda leköszönt igazgatójával

HÍRDETÉS

Március 15-től kórházi lelkigondozói szolgálatunk szeretettel várja mindazokat, akik szükségét érzik személyes lelkigondozói beszélgetésnek. Lehetőséget biztosítunk erre minden kedden 15 és 18 óra között az Üllői út 24. szám alatt lévő irodánkban, előzetes időpont-egyeztetés alapján. Nemcsak szóbeli beszélgetésre van lehetőség, hanem e-mailben való levelezésre is. Balogh Éva: 20/824-4723; bodzabokor@gmail.com. Heinemann Illdikó: 20/770-0442; k.h.ildi@freemail.hu.

Semper reformanda címmel sugároz műsort a Duna II. Autonómia. A 2001-ben készült, kilencrészes sorozat első darabja március 1-jén, szombaton 12.15-től kerül adásba Éneklő reformáció Németországban címmel. Szerkesztő: Fabiny Tamás, rendező: Hevér Zoltán.

Evangélikus Élet

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ HETILAPJA

E-mail: evelet@lutheran.hu
EvÉlet on-line: www.evelet.hu
Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24.
Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195.
Szerkesztőségvezető: Boda Zsuzsa
(zsuzsa.boda@lutheran.hu). Szerkesztőségi titkár (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vitalis Judit (judit.vitalis@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). Olvasószerkesztő: Dobsonyi Sándor (sander.dobsonyi@lutheran.hu). Korrektor: Huszár Mariann (mariann.huszar@lutheran.hu). Tervező-szerkesztő / EvÉlet on-line: Nagy Bence (bence.nagy@lutheran.hu). Főmunkatárs: Gazdag Zsuzsanna (zsuzsa.gazdag@lutheran.hu).

Rovatvezetők: Hafenschér Károly (kf) – Ige+hirdető (karoly.hafensch@lutheran.hu), Kendeh K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Kóhádi Dorottya – Új nap – új kegyelem (dora.kohadi@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghegyi@lutheran.hu).

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518, fax: 1/486-1229. Felelős kiadó: Kendeh K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu).

Nyomdai előállítás: Egri Nyomda Kft.
3300 Eger, Vincellérskola u. 3.
Felelős vezető: Kopka Viktor vezérigazgató

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK)
INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön negyed évre 2585 Ft, fél évre 5170 Ft, egy évre 10340 Ft, szomszédos országba egy évre 35 100 Ft (137,5 euró), egyéb külföldi országba egy évre 41 000 Ft (161 euró).

Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság.

Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártaor kizárólag a hétfői eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

